

BUDAPESTI CZÉGEK.

Jury-tag és több kiállításon kitüntetve.
BUCHHALTER-féle
 első magyar mű- és vegyztisztító intézet
 Budapest, Ferenz-körút 20. sz.
 Férő- és női ruhák, eszpekék, függönyök, szőnyegek és minden e szakba vágó czikkék a legutányosabban tisztítottak.
 Posta ertesítés után a ruháért háshoz küldünk: és vissza küldjük.

Fényképészeti készüléteket
 más edvelők számára, legújabb
 utó-lávosókat a tirage rapid,
 kitűnő szemüvegeket megvizsgált
 maximal-láshőmérőket, Ance-
 roid (légsúlymérőket) szabadal-
 mazott rajzeszközöket ajánl.
CALDERONI ÉS TARSÁ.

FÖLDVÁRY IMRE
 férődivat- és fohérnemű-raktára.
 BUDAPEST,
 IV., Koronaherezeg-utca 11. sz., a főposta mellett és
 VII., Kerepesi-út 9., a Pannónia mellett.
 Saját szabászat. — Telefon. — Arjegyzék bérmertve.
 Cségen össze nem tévesztendő Földvári J. (Jakab) czéggel.

Tanulmányok
 Képzési területek
 Gyermek-területek
 Helyesítési
 és
 elhelyez

Gerson Anna asszony
 BUDAPEST,
 Andrassy-út 21.
 (félemelet).

Hazai ipar.

LÉDECZY SANDOR
 szongora- és pianino gyára
 Kossuth Lajos-utca 15. sz.
 Gyár: Dandár-utca 26. sz.

A „Budapesti Czím és Lakjegyzék“ legközelebb sajtóba kerül. Lakás- és üzletváltozásokra vonatkozó oly tudósítások, melyek még a kinyomatás napjáig a szerkesztőségbe (VI., Egyetem-utca 4.) érkeznek, díjmentesen vétetnek fel. A hirdetésekért, külön beiktatásokért és közleményekért járó díj minden nyereszkedés kizárásával a lehető legcékélyebbre van szabva.
 E művel kapcsolatos megrendelési s egyéb úrlapok a t. érdeklődőknek kiadói-hatalomban bármikor kiszolgáltattak, kívánatra postán is meg küldetnek.

Eisenschiml és Wachtl
 Budapest, Váci utca 12
 Gyár: Bécs, Kaiserstrasse 62.
 Legnagyobb raktár mindennemű fényképészeti gépek és készülékekben.
 Alapítva 1856. — Többször kitüntetve.
 Arjegyzékek ingyen és bérmertve.
Új! A fotografálás elemei. Ára 2 frt.

Kézimunkákat
 minden genre-ban, valamint minden létezhető hozzávaló kiegészítő czikkéket ajánl.
WALD GYULA
 Budapest, VII., Király-utca 21. sz.
 Kézimunka-gyár és rajzterem. Legrégibb üzlet ezen szakmában. Jótállás mellett mosható és színtartó hímzőanyag 12 motring 30 kr. Gazdagon illusztrált arjegyzék ingyen és bérmertve.

Ujdonságok
 NŐI SZÖRMEÁRUKBAN,
 URI VÁROSI BUNDÁK
 ÉS URI UTAZÓ BUNDÁK
 dús választékban készleten. Megrendeléseket mérték szerint pontosan és szolidan eszközölnék.
FREUD és CZIRING szűsmesterek
 Bpest, Deák Ferenz-utca 19.

Feltűnő és nélkülözhetetlen ujdonság!
 Tökéletes hálószobák
 teljesen polokamentes ágyakkal!!
 Európa összes államaiban szabadalmazva,
 Fénytelen és fényezett kiállításban. Angol, ó-német, renaissance és barokk stílusban, a leggyorsabban a legfényesebb kiállításig. Sokkal olcsóbban, mint bármely butoraktárban. Kiválóan pontos, szorgalmas és izléses munka. A tartósság tekintetében teljes jótállást vállalunk. Műhelyek, raktár és iroda:
Damjanich-utca 21., lóvasuti állomás.
 Szabadalom-tulajdonosok. **Steiner és Bodács.** Asztalos-ipar.
 Alkalmos ügynőkök fővételnek.

CZIPŐÁRUKAT
 bécsi, párisi, londoni gyártmányokat ajánl
Buchwald Elek
 5 cs. és kir. fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója.
 Budapest, Koronaherezeg-utca 8. sz.
 Mérték utáni megrendelések pontosan teljesítetnek.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
 TERMÉSZETES
 SAVANYU-KUT
 Hirdetések felvételnek
 a „Vasárnapi Ujság“ kiadó-hivatalában,
 Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Gazdag tárca- és regényrovat. Megbízható tőzsdei és közgazdasági tudósítások.

XXIX. Évfolyam. XXIX. Évfolyam.

EGYETÉRTÉS

Legnagyobb, legérdekesebb és legkedveltebb politikai napilap.

Csávolszky Lajos Kossuth Ferencz
 kiadó-tulajdonos főszerkesztő. főszerkesztő.

Előfizetési ára: egész évre 20 frt; 1/2 évre 5 frt; 1 hóra 1 frt 80 kr. Mataványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, dalszínház-utca 1.

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.)

Hapezi!
 Nátha elleni szer!
 Biztosan használni!
 Biztosan használni!
 ITTNYILK
 Ára 35 kr. A vidék számára bérmertesen, az ország előzetes beiktatása után 80 kr. Főraktár: Török József utca, Budapest király-utca, valamint minden gyógyszerárteremben és gyógyszerkereskedésben.
 A „Franklin-Társulat“ kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban kapható:
Kielland L. Sándor.
MÉREG.
 REGÉNY.
 Norvégból ford. Ritoók Emma
 Ára füzet 1 frt 20 kr.,
 Vászonnakötésben 1 frt 50 kr

WEINWURM ANTAL
 fényképész első magyarországi chemigraphiai műintézete
 Budapest, IV., Károly-utca 3.,
 készít mindennemű czink- és fényképeket, autotypia, phototypia, chemigraphia és chromotypia útján. Alaprajzok, térképek, hálózatok fotolitographiai úton a legújabb nyomatásban sokszorosítottatnak.
 Külön berendezés házonkívül való fénykép felvételekre.

Dr. Link-féle zsirlug-liszt
 esomagokban 10 és 20 kr.-jával a legjobb, legkényelmesebb és legolcsóbb mosó- és tisztító-szer,
 nem rongja a fehérneműt és kellemes friss szagot ad annak.
 Kapható minden e szakmába vágó üzletben.
 Határozottan Dr. LINK felét tessék kérni.
Főraktár: WACK KERESZTÉLY
 BUDAPEST.

43. SZÁM. 1895. BUDAPEST, OKTÓBER 27. 42. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félre — 6 *
 Csepán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt félre — 4 *
 Csepán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5. — Kétféle előfizetésre a postaihoz megkötött vitellj is csatlakozó félre — 2.50

A ZÁGRÁBI KIRÁLYLÁTOGATÁS.
 R ég látott oly fényes napokat a horvátok fővárosa, mint a király látogatásakor f. é. október hó 14—16 napjain. A látogatást különösen ünneppé tette az a körülmény, hogy Horvátországnak két évtizednél hosszabb idő óta most nyílt először alkalma akoronás királyt hosszabb időre vendégeül fogadhatni és neki az országának, főleg pedig magának Zágrábnak az utóbbi évtizedekben úgy anyagi, mint szellemi téren tett hatalmas haladását bemutatni. A királylátogatásnak politikai színe is volt, a mennyiben a királyt elkísérte csaknem az egész magyar kor-

A KIRÁLY FOGADTATÁSA ZÁGRÁBBAN A BÁNI PALOTA ELŐTT. Jantyk Mátysa rajza.
 A báni palota előtti Márk-téren nagy és fényes közönség várta a királyt, ki a díszszázad és bandériumok megszemlélése után gyalog lépdelt szállás felé. Képünk közepe táján a király látható tábornoki ruhában. Őtől balra b. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, Posilovics zágrábi érsek, gróf Klauen-Héderváry horvát bán, mögötte Brankovics karlovczi szerb pátriárka, odább Drohobeczky körösi gör. kath. püspök, a király mögött Dániel Ernő kereskedelmi miniszter, ő rajta innen Lipót Salvator főherceg, mögötte Klein horvát igazságügyi és Krsnjavi horvát vallás- és közoktatásügyi osztályfőnök, a főhercegtől jobbra pedig báró Báuffy Dezső miniszterelnök, s mögötte Sztankovics horvát belügyi osztályfőnök alakjai ismerhetők föl.

kedott ünnepies hangulatot, másfelől a magyar korona országában, tehát Horvátországban is törvényesen használt magyar lobogó sulyos megsértésére vezettek és a szép napoknak különben kellemes emléket a magyarok szívében épen ellenkezőre változtatták.

Lapunk a királylátogatás alkalmából néhány képet mutat be Zágrábról és Zágrábról, rövid visszapillantást vetve egyszermind a város történeti múltjára.

Zágráb mint város legelőször azon oklevélben említették, a melylyel Szent László magyar király 1093-ban a zágrábi püspökséget újból szervezte. Midőn 1242-ben a tatárok rablásuk és gyújtogatásuk szomorú emlékeit többi között a régi székesegyházon is hátrahagyva, eltávoztak, IV. Béla a város nyugati részét, melynek akkori neve: *Greč* (görög) volt, szabad királyi város rangjára emelte. Ez a mostani *felső város*, a hol a mai Strossmayer-sétány helyén keletkezett a szlavon vajdának fallal megerősített székhelye, a kinek hatósága akkoriban a mai északi három horvát megyére is kiterjedt egészen a Kulpáig. Zágráb többi része a püspök és a káptalan hatósága alatt volt, a melynek a király megengedte, hogy védelmül fölépíthesse *Čreč*-en azt az erődítményt, a hol az előbbi tanítóképzőintézet volt elhelyezve. A tatár pusztítást a város csakhamar kiheverte, a mi főleg a nagy számú olasz telepeseknek köszönhető; Zágrábnak ma is van egy *Vlaška ulica* (olasz útca) nevű utcája.

Az Árpádok kihalta előtt kevéssel királyt is koronázott Zágráb: Róbert Károlyt, s ekkor keletkeztek azok az elkeseredett pártusák a püspöki és a királyi városrészek között, a melyek a mohácsi vészig tartottak, s többször véres összetűzésekben törték ki, mint pl. a két városrészt elválasztó Medvescák patak egyik hidjánál, a mely ma is «Krvavi most» (véres hid) nevet visel. A káptalan e politikai jellegű harcok alatt nemcsak katonaságot tartott fenn a saját védelmére, hanem erejének növelésére új községet is alapított a város végében «*lepa ves*» (szép falu) név alatt (a mai *nova ves* = új falu). A törökök folytonos előnyomulása a káptalan 1513-ban arra bírta, hogy úgy magát, valamint a székesegyházat is erős fallal vegye körül, a közös vész elhárítására pedig a Ferdinánd- és János-párta szakadt lakosságot közös cselekvésre bírta.

A XVII. század elején végre békés fejlődés veheti kezdetét. 1606-ban behivatván a jezsuiták, gimnáziumot alapítanak; 1622-ben keletkezik a theologiai, 1662-ben a bölcsészeti, 1724-ben a jogi fakultás. Újabbán 1867-ben nyílt meg nagy ünnepélyességgel a Strossmayer püspök által alapított délszláv tudományos és művészeti akadémia; követte a Ferenc József egyetem és sokféle közművelődési intézet.

Elemi csapások többször érték a horvát fővárost. 1645-ben majdnem egészen leégett; 1502-ben egy borzasztó földrengés a várost csaknem teljesen elpusztította; szintén nagy földrengés sújtotta 1880-ban is, melynek iszonyú rombolásai még élénk emlékezetében vannak a mai más nemzedéknek.

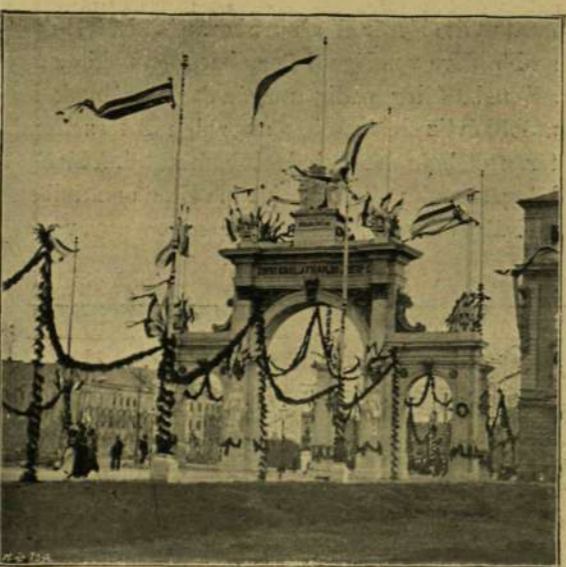
1848-ban a nagy vívmányok dacára Horvátországot a magyarok az ellentétben tartották; majd az abszolút kormány alatt egészen elszakad Magyarországtól, míg végre az 1867. év meghozta a kiegyezést s ebben a horvátok széleskörű autonómiáját, a mely hogy mennyire előmozdította az ország és a főváros haladását úgy szellemi, mint anyagi téren, azt most szemlélhetjük a magyar korona viselője.

Míg Zágrábnak történelmi múlttal dicsekvő részei: a *felső város* és a *káptalan* a Szljeme hegyrészek a Száva-síkságban végződő déli

nyúlványain épültek: addig a legújabb városrész, az *alsó város* ezektől délre a síkságon épült. Itt van a két évvel ezelőtt emelt s nagyságára nézve mindjárt a budapesti után következő szép pályaudvara a magyar államasutaknak. Az egyik várótermet ez alkalomra udvari váróteremmé alakították át, s annak, valamint az egész pályaudvarnak izléses díszítése magyar ember műve volt.

Ide robotogott be f. hó 14-én reggeli 1/29 órákor az udvari különvonat, a mely a királyt s kíséretét, továbbá b. Bánffy miniszterelnököt és gr. Khuen-Héderváry bánt hozta. A bán ugyanis Zágrábról a határállomásig elébe utazott a királynak.

A közeli magaslatokon mozsárdurrogás és az összes harangok zúgása adták tudtára a lakosoknak a király megérkezését. A város küldöttsége Mosinszky polgármester vezetésével a peronon fogadta a királyt, a ki a kiszállás után először is a Zágrábnak állomásos Lipót Szalvátor főherceget üdvözölte. Majd a küldöttségnek adott válasz után a király az udvari váróterem keresztül a pályaház előtt elterülő térre ment, hogy kocsiba üljön, miközben pompás

DIADALKAPU ZÁGRÁBBAN.

látvány tárult szeme elé. A tér egyik oldalán a horvát és magyar czimerekkel gazdagon díszített pályaház hosszú homlokzata, a tér többi része ellevé a nyüzsgő sokaságtól, a mely lelkesen zsvivóva és éljenezve várta a királyi vendéget és kíséretét, körülöngyán azt a hosszú, fényes kocsisort, a mely a főkapuval szemközt foglalt helyet; szomszédságában 100 tagú parasztabandérium állott, melynek lovasai fehér ingbe, gatyába voltak öltözve s pörge magyar kalapjukban igen jól festettek horvát nemzeti színű szalagokkal díszített nyergeletlen fehér lovaikon. A képet kiegészíté a díszruhába öltözött egyetemi ifjúság, mely a király megpillantásakor kardot rántott és élénken zsvivózott.

A király most Lipót Szalvátor főherceggel kocsiba szállott s megindult a város felé. Elöl a bandérium, utána a polgármester, azután a bán kocsija, ezt követte a király két lovas fogata, az utána menő fogaton pedig b. Bánffy miniszterelnök Paar gróf főhadisegéd társaságában haladt. Josipovics, b. Fejérváry, b. Jósika, Dániel és gr. Festetics miniszterek, kik az előző este érkeztek, a báni palota előtt vártak a királynak.

Ütközben lépten-nyomon más-más látnivaló kötötte le a vendégek figyelmét: első sorban az allegorai alakokkal díszített diadalkapu a pályaudvar közelében, a melyet úgy, mint a fogadattatás egész külső pompáját, egy velencei ember terve után készítették; az egész út mentén óriási árbocok voltak zászló- és czimer-

diszszel, a házak csaknem kivétel nélkül fellobogóva, drapériákkal, szőnyegekkal díszítve és közönséggel zsúfolásig telve. Lenn az utcán a tanuló ifjúság apraja-nagyja állt sorfalat; horvát nemzeti színű szalag ékesíté valamennyiüket. A rendet rendőrök és tüzoltók tarták fenn. A menet a Ferenc József-térnek tartott, a melyet Zágráb legújabb középületei díszítnek, közöttük a királylátogatással oly szoros kapcsolatban álló új nemzeti színház; itt vannak továbbá a gimnázium, az új tanítóképző, az állami ipariskola, az egyetem valamivel régibb, egyszerű, de szép épülete. A menet a térről kelet felé fordult a Kuković-utcába, a mely a legújabbban épült tágas szép utcák egyike. Bal sarkán emelkedik a tanítóknak saját adakozásukból épült s nagyon esinosan berendezett háza, a mely, egyesületi helyiségeknek kívül, elagott tanítók menedékházakul szolgál, a milyenre a magyar tanítóság eddigél még nem tudott szert tenni; mellette a nem nagy, de felette esinos evangélikus templom. Az útca a délszláv tudós akadémiánál ér véget. Az akadémia nagyon esinos épület, a melynek földszintjén a horvát nemzeti múzeum régiségtára van elhelyezve, I. emeletén az akadémia helyiségei vannak, a II.-on a Strossmayer-féle gazdag képtár, a melynek egyes festményei nagyon értékesek; míg a régiségtárban kivált a gazdag egyiptomi gyűjtemény, az őstörténelmi osztály és az éremgyűjtemény rendkívül érdekesek. Az akadémia és a tőle délre emelkedő vegytani laboratórium közötti téren ékeskedik Szent Györgynek a bécsi Fernkorn által készített lovasszobra, a mely a szakértők véleménye szerint is egyike a szobrászat legsikerültebb alkotásainak; Fernkorntól van a Jellasics-szobor is, a melyet azonban, a mint kinyújtott kardjával Magyarországra felé mutat, magyar ember aligha tud tisztán művészeti szempontból vizsgálni.

Az akadémiától éjszakra a Zrinyi-tér felé kanyarodik az út, a mely aránylag nagy kiterjedésénél és gondos rendbentartásánál fogva valóságos díszkertje a városnak, téréne idején találkozóhelye az előkelő közönségnek, a zágrábi nagyszámú szépeknek (joggal viselik e nevet), egyáltalán pedig igazi üdülőhely, kivált az élénk gyermekereg számára. A nagy négyzetet mindenfelől esinosabbnál esinosabb magán- és középületek szegélyezik; ez utóbbiak közül kiválnak a «*Matica hrvatska*» és a «*Sv. Hieronimi*» irodalmi társaságok szép épületei. A Zrinyi-térről a keskenyebb Mária-Valéria-utcán a Jellasics-térre érünk. Ez s kivált a fentebb említett szobor közvetlen környéke Zágráb főpiacza, a hol főleg a heti vásár idején a bődöknek valóságos tábora áll, s közötté a képzelhető legtarkább közönség sűrű-forog, különösen a közeli környék parasztsága van nagyban képviselve s rikító díszítésű (piros, fehér, kék) öltö-zéke már messziről kiválnak a városi lakosság sötét színű ruházata közül. A tér ilyenkor egy darab vidéket mutat, s igen hálás anyagot szolgáltat a figyelmes szemlélőnek. Ez alkalommal persze csupa díszes nézőközönség foglalta el, de ott volt most is a vidéki és pedig a szomszéd megyékből magyar vidéki nép is szép számmal, bérkocsik helyett pompás két- és nagylovas fogatok (közöttük több magyar mágnásé) robotgok végig, s az egész tér zászló- és czimerdiszszel volt ékesítve.

A Zrinyi-térről keletre fordult a menet az Ilicába, a melynek keskeny volta dacára épen úgy megvan a maga kirakatnéző és tolongva sétáló közönsége délelőttönként s főleg estefelé, mint a Váci-utcának Budapesten. Az Ilicából pedig a Mesnička ulicán a felső városba

érünk, a melynek központja a Márk-tér nevű nagy négyzet közepén épült Szent Márk temploma; magas teteje már messziről feltűnik rikító színűre kifestett nemzeti czimereivel. Ezzel átellenben nyugat felé a tér egész hosszát a báni palota foglalja el, a mely fele részben a báni lakású, fele részben pedig a kormány hivatalos helyiségeit foglalja. Mint régen épült és azóta többször megtöltött épület szinte szegényes külsejével a város újabb, díszes középületei közül épenséggel nem válik ki és szűk voltánál fogva is kívánatos, hogy mentül hamarabb új palotának engedje át eddigi helyét. A templom tulsó oldalán van a horvát tartománygyűlésnek ugyancsak régen épült háza s több más középület.

Mosinger és Breyer fényképe

A ZÁGRÁBI HORVÁT NEMZETI SZÍNHÁZ ZÁRKÖVÉNEK LETÉTELE. — A király kalapácsal a köre út.

A báni palota előtt megállapodott a díszmenet, mert ebben volt előkészítve a király szállása, s itt történt a második és tulajdonképeni fogadtatás. A Márkus-tér szinte kicsinynek bizonyult a fényes fogadtatásnál hivatalosan és nem hivatalosan jelenlévők összességének befogadására. Ott voltak a magyar kormány tagjai, a fumei kormányzó, a horvát főbb méltóságok (Eltz gróf, Erdődy Rudolf gr., Radivojević, a báni tábla volt elnöke), a papság képviselői élen Posilović érsek, a tábornoki kar Bechtolsheim báró hadtestparancsnok vezetésével, az országos képviselők s az összes küldöttségek tagjai teljes számban; udvari méltóságok, titkos tanácsosok, kamarások, asztalnokok, a gör. kel. papság Brankovics patriarkha

vezetése alatt, az ág. evang. egyház presbyteriuma, az izraelita hitközség küldöttsége, a szomszédos Zala, Somogy, Baranya, Bács-Bodrog vármegyék, Újvidék, Zombor, Szabadka, Baja városok küldöttségei, Fiume küldöttsége Ciotta polgármester vezetésével, a horvát szlavon vármegyék és városok együttes küldöttsége, a délszláv akadémia, az egyetem, a zágrábi kereskedelmi és iparkamara, a horvát szlavon erdészeti és gazdasági egyesület, az ügyvédi kar, a vöröskereszt-egyesület küldöttsége.

Megérkezéskor a királyt a katonazene a néphimnusszal fogadta, Ő Felsége a főbb méltóságokat üdvözölvén, végigment a 23-dik gyalogezredből alakított díszszázad arcvonala előtt,

járult a délkeleti sarkon az uralkodóház több tagjának képeivel és szobraival ékített kis fogadó-terem és a Márkus-tér felől pompásan világitott ötáblakos nagy elfogadó-terem, a mely egyékkor hivatalos ebédek, bálók színtere szokott lenni.

Délután 2 órai or volt az újonnan épült díszes nemzeti színház s utána a gimnázium zárkóleteli ünnepélye. A színház nemcsak tetszetős külsejével imponál, hanem belseje is úgy izléses berendezése, valamint kényelmes közlekedés tekintetében becsületére válik a tervező építésznek. Különösen kitűnnek gazdagon díszített előcsarnoka, s a nézőtérben levő két páholyosorban az udvar és a bán pazarul díszített páholyai. Az ünnepélyt a színház előtti téren felállított emelvényeken fényes s különösen nagyszámú hölgyközönség nézte végig. A király a bán üdvözlétere adott válasza után az erkélyen emelt borbennyezet alatt művészi kidolgozású ezüst kalapácsal tette meg a szokásos három kalapácsütést az ott elhelyezett zárókőre. Az esteli megnyitáson egy alkalmi prologot adtak elő, a melyben a király szobrát a színen megkoszorúzták. Ezt követte a «Zrinjski» című operának az a jelenete, a melyben a Szigetvárból kirohanó Zrinyi hősi halált hal. (A színházban operai előadások is tartatnak, természetesen horvát nyelven.)

A tündériesen világitott városban tett sétakocsizás után a király szállására tért, hogy az első nap fáradalmát kipihenje. A köztézetek közül meg a többi két napon meglátogatta a király a nevével nevezett egyetemet, az ipariskolát, a gimnáziumot, a papi szemináriumot, a tanítóképzőt, az akadémiát, továbbá az országos árvaházat s az irlalmas nénék kórházat, az országos kormány közoktatásügyi osztályát, a városházát, a törvényszék épületét s a templomokat, s mindenütt a rohamos haladás jeleit tapasztalhatta.

Második és harmadik nap udvari ebéd volt, második nap este pedig Zágráb város nagy bálja a Sokol-egyesület tágas helyiségeiben, a hol a banné mutatta be az összes udvarképes hölgyeket a királynak, a ki sokáig gyönyörködött a bemutatott nemzeti kolo-táncban.

A király okt. 16-ikán este utazott vissza Gödöllőre Zágrábról. —y—e.

A MÉRCSEI KAKUK.

Mércsén van ám csak a hegy, csak a hegy,
Kakuk madár oda megy, oda megy;
Majd ha kiált kakukot, kakukot,
Messez hallik szava ott, szava ott.

Faluvégre bekiált, bekiált,
Megjieszti a leányt, a leányt;
Egy esztendőt mond neki, mond neki,
Ha holtáról kérdi ki, kérdi ki.

De ha kérdi a szegény, a szegény:
Férjhez mikor megyek én, megyek én?
Husz kukukig meg sem áll, meg sem áll
S hahotázva tova száll, tova száll.

Meddig él még, kakukom, kakukom,
Az én öreg anyukom, anyukom?
Szőlőpásztor hogya szól, hogya szól,
Annak száját válaszol, válaszol.

Hogy a kakuk jó madár, jó madár,
A veréb is tudja már, tudja már;
Hamisságból él biz' az, él biz' az,
A zuzája sem igaz, sem igaz.

Megy hát vígan a kakuk, a kakuk,
Köszöntője: nosza, kuk! nosza, kuk!
Már zotyog a begyibe, begyibe
S száll magas fa hegyibe, hegyibe.

A fa alján egyedül, egyedül,
Hegyi pásztor lesben ül, lesben ül;
Puskát tart az áll alatt, áll alatt,
Vár valami jó vadat, jó vadat...

Nevezetes az eset, az eset,
A mi Mércsén most esett, most esett: —
Meglőtték a kakukot, kakukot,
Egyszer mondott kukukot, kukukot.

Fejes István.

A. H. APUHTIN VERSEIBŐL.

I.

Úgy megviselt az élet kínos álma,
Utálok multam, mely örömtelen,
Olyan vagyok, mint börtönök lakója,
Kit szemmel tart az óre szüntelen.
Szeretnék menni, el, csak el, továbbra —
De hajh, a végzetes fal útba áll,
Bilincsem zörg, hogy elszorul a keblem,
S beléje vádak gyilkos pokla száll.
Csak szép szemedtől hull bilincsem ketté,
Csak hogyha látlak lányka, éledek:
Miként a pusztá elfakult virágja,
Miként a kőd, ha holdas est közleg...

II.

Siklik a szán a hótakarta sikon.
Már késő éj van. Minden hallgatag,
Csupán a hó csikorg fel oly-olykor
A sikos úton a patak alatt.
S én vissza-vissza gondolok szavadra,
Boesánatod bohón ismételem,
A mint a hosszú úton tova siklom...
Még ébren vagy-e drága kedvesem?
Mint tegnap, most is úgy ég szép szemed?
S azok az ifjú, édeskés beszédek
A bitor hajnalig majd csengenek?
Ki van veled? Szemedből láng nem csap föl?
Avagy szeretsz és nyughatatlan szíved?
Hej, csak ne volna hasztalan szerelmed,
Hadd lenne minden férfi-szív hived!
Hej, csak ne ösmernéd a kínok kínját,
Hadd lenne víg napod és éjjeled!
Hadd virrasztánának bűvös bájos álmok
Ábrándos, álmódó szíved felett!
Hej, csak rohanna minden, minden helyre
Öröm s szerencse lépteid nyomán,
Miként az árnyék holdvilágos éjben
A tova sikló lenge szán után!

Oroszból fordította Beszkid István.

MAYER KISSASSZONY.

Rajz. Irta Zöldi Márton.

A mi kuglizó társaságunk mindig előkelő tagokból állott. Nem dicsekedésből említem, de volt közöttünk egy nyugalmazott miniszteri tanácsos, egy takarékpénztári igazgató, két törzstiszt, néhány magánhivatalnok s több háziúr. Szóval, csupa kifogástalan, párbajképes gentlemanek, a kik azonban az alkalom hiánya miatt soha sem verekedtek.

Kuglizóink messze kint volt a budai hegyek aljában egy vendéglő udvarán. A vendéglőt Mayernek hívták. Nem egészen ösmertelen név a nemzetközi forgalomban, s azt hiszem, Mayer minden időben és minden éghajlat alatt léteztek. Csak foglalkozás tekintetében térnek el egymástól: az egyik például Conversations-Lexikont csinál, a másik sört mér.

A mi Mayerünk az utóbbi osztályhoz tartozott. Valami jellemző vonást bajosan tudnék följegyezni róla, szakasztottan olyan volt, mint a többi korszmáros: finom vendégek iránt édes, mint a szirup, garázda népséggel szemben pedig durva, mint a részeg matróz.

Bizonyos, hogy igen csekély helyet foglalt volna el emlékezetünkben, ha nem lett volna leánya, s ha a leányt véletlenül nem Amanda névre keresztelték volna.

Amanda kisasszony, mióta anyja meghalt, jobb szelleme, nemtője, vagy mondjuk egyszerűen: tündere volt a vendéglőnek. Ha világos és mindig takaros perkál ruhájában sört hozott az asztalunkra, soha sem jutott eszünkbe bíráló tekintettel méregetni a sör habjának mértani

területét. Tekintetünk következetesen rózsás arcának szabályos vonalain akadt meg, s boldognak éreztük magunkat, ha buzavirág színére emlékeztető szemének mosolygása a mienkkel találkozott.

Nyájassága és szeretetreméltósága nem a foglalkozástól, hanem kedélyéből fakadt. Bámultuk fűgességét, talpra esett válaszait, kacagásának ezüstös csengését, fogsorának üde fehérségét, de talán legjobban azt, hogy az a perkáruha és az a fehér kötény mindig oly sugárzóan tiszta maradt, mintha egy nap ötször öltözött volna.

Egy komor őszi napon, mikor arra az évadra búcsút vettünk a kuglizó pályától, Muki bevallotta szerelmét. Kissé áradozva, kissé föllengősen, de az végre is nem változtatott a tényen. A hiba az volt, hogy nem Amanda kisasszonynak, hanem nekem vallotta meg, ki-jelentvén, hogy Amanda nélkül nem tud élni. Igyekeztem megnyugtanni s türelemre inteni. — Jövő tavasszal — mondtam — majd komolyan beszélünk a dolgról. A tél nem alkalmas az ilyesmi elintézésére, minthogy Amanda nagyon is messze lakik, s ha kijárnál hozzá komo-

A BÁNI PALOTA.

A FELDISZITETT ÚTVONAL, A HOL A KIRÁLY BEVONULT.

KÉPEK ZÁGRÁBBÓL. — Dunky fivérké fényképei.

Legyünk rövidek és szabatosak: mindnyájan szerelmesek voltunk belé, de mindnyájunk között legszenvedélyesebben Muki barátom, az állatorvos, ki ugyancsak híres kóvisekkel dicsekedhetett. Felügyelője volt a főváros leghíresebb versenystállójának, s így a legnevesebb favoritparipák egészségügye az ő kezébe volt letéve.

Az én Muki barátom foglalkozása és negyven éve mellett is roppant érzélgős fiú volt, ki az élet összes viszonyait az érzések szempontjából ítélte meg. Ennél fogva feleslegesnek látszik külön fölemlítenem, hogy üres óráiban verseket is irt. Az az előnye kétségtelenül megvolt, hogy verseit páciensei nem olvashatták.

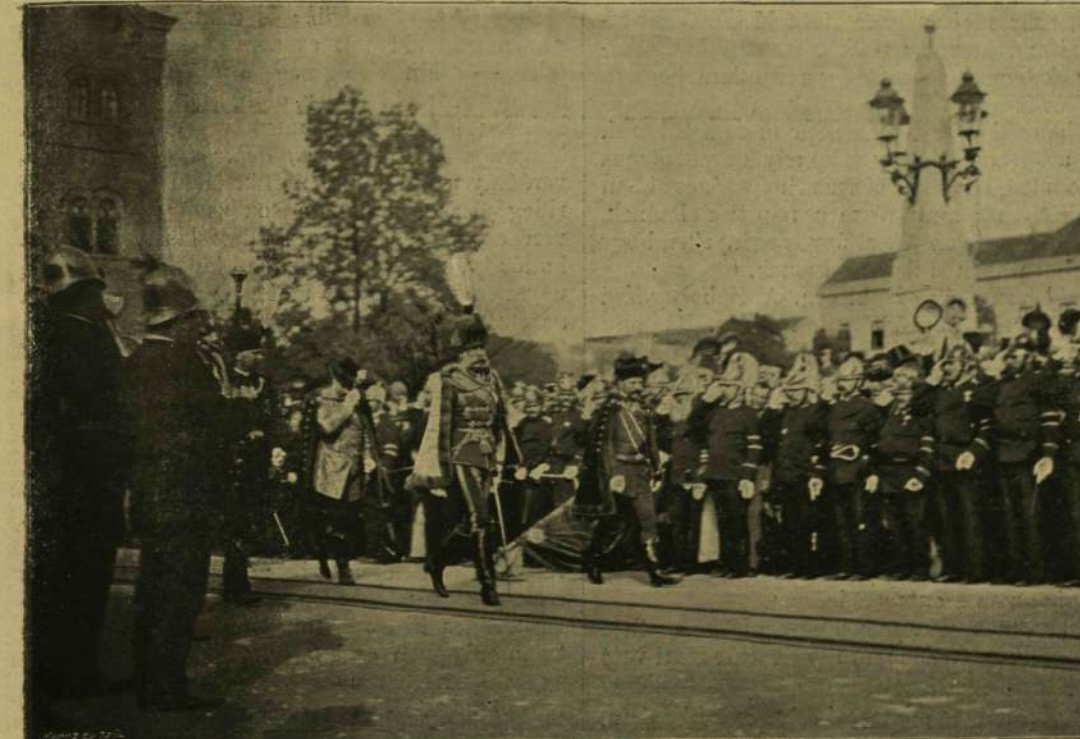
lyan udvarolni, egy komoly influenza minden veszedelmének tennéd ki magadat. Hiszen ismeretes, hogy az influenza nagy előszeretettel veti magát szerelmes kedélyekre.

— De mit tegyek — sohajtja — egész télen át? Ki tudja, mit hoz a tavasz?

Igyekeztem vele megértetni, hogy télen a szerelem kóros tünetei sokkal enyhébben mutatkoznak, mint a melegebb évszakokban, s mire hazaértünk, megígérttem neki, hogy a jövő kuglizó idényben én magam fogom megkérni számára a takaros Amanda kisasszony kezét. Ez az ígértet láthatólag lecsillapította háborgó kedélyét. Elváltunk s egész télen át nem is láttuk egymást.

Gyönyörű áprilisi nap volt, mikor a kuglizó-szenvedélytől úzelve, nehányadmagammalimét megjelentem a «Kék hordó»-hoz címzett kerti helyiségben. Ez volt hivatalos neve Mayer úr vendéglőjének. Együtt találtam az egész társaságot, a miniszteri tanácsos urat, a törzstiszteket, a háziurakat, stb. — aránylag elég jó karban, de a képzelhető legnagyobb hangulatban. Muki az asztal végén egy sőkifli végét és ajkait harapálta.

Üdvözlésemet bágyadtan fogadták, a kézsorítások gyanúsán langyosok voltak.

A KIRÁLY A SZÍNHÁZ ZÁRKÓ-LETÉTELÉRE MEGY.

ISKOLÁS GYERMEKEK HORVÁT NEMZETI VISELETTEN TISZTELEGNI MENNEK.

KÉPEK ZÁGRÁBBÓL. — Dunky fivérké fényképei.

— Mi történt itt?

Nem sokára megtudtam, s engemet is behálózott a társaságot környező búskomorság.

A tél kínos meglepetéseket készített számunkra. A vendéglő új tulajdonos kezére ment át. Mayer úr még karácsony táján őseihez költözött.

— És mi lett Amanda kisasszonyból?

Ez a kérdés toladott mindnyájunk ajkaira. Napokig nem kaptunk reá választ, de a legközelebbi vasárnapon Domokos úr kimerítő felvilágosításokkal szolgált.

Domokos úr előkelő hivatalnok a egy előkelő

biztosítási társaságnak. Egyik hónapban főinspektor, a másikban vezértitkár, de mindig igen elegáns úriember. Idejének java részét újságolvasással szokta tölteni, a kávéháznak valamennyi hírlapját végig böngészi az utolsó betűig. De nem is történt az utolsó évtizedekben a földgömbön semmi, mi felől Domokos úr megdöbbentő részletességgel elszámolni ne tudna. Ő az egyetlen ember, ki nem mondhatja el, hogy feje nem káptalan.

Mikor vasárnap délután közénk letelepedett, a legigénytelenebb hangon így szólott: — Tud-

gadtá kétkedésünket, nyugodtan oldalzsebébe nyúlt s abból egy csomó újságot szedett elő. Orrunk elé tartotta, s nekünk saját szemünkkel kellett meggyőződni, hogy Domokos úr híre összes részleteiben megfelel a valóságnak. Ott volt nyomtatásban, ritkított betűkkel: Mayer Amanda kisasszony, mint Eszmeralda...

Ezentúl sűrűbben kaptunk hírt Amanda kisasszony felől Domokos úr révén, s mi nem győztük csodálni, hogy az a szerény kis vendéglős leány rövid idő alatt mily viharos pályát futott meg. A német újságok hasábjait közölték viselt dolgairol, melyek nem annyira művészetére, mint magánéletére vonatkoztak. Kalandos dolgok felől értesültünk: Salzburgból egy orosz herceg szöktette meg s a szökevények Münchenben szabályosan egybekeltek.

— Lám, lám, — mondogattuk, — ki hitte volna, hogy a «Kék hordó»-ból hercegnő is származhatnak.

— Ámbár — jegyezte meg a tanácsos úr, ki szeretet bölcsekedni, — fejedelmek és királyok mind a «Kék hordó»-ból kerültek ki.

Nem tagadom, hogy bizonyos büszkeséget éreztünk a fölött, hogy a mostani hercegnő még tavaly nyáron nekünk krigli- és pohárszámra hordogatta a sört. E fölemelő érzés Muki kedélyére is kibékítőleg hatott. A kuglizó idény végén már csaknem rendes hangulatba zökkent, mit onnan következettek, hogy mérsékeltébb dühvel irta a verseket, s kevesebb lélegzetet fogyasztott a sohajtásokra. Csak néha tett egy-egy elkeseredett megjegyzést, mikor együtt bandukoltunk haza.

— Hidd el, én boldogabb lettem volna veled, mint az az orosz herceg...

A világot sem mertem volna felvetni azt a kérdést, hogy vajon Amanda boldogabb lett volna-e veled?

Így telt el három esztendő, s lassanként el is felejtettük azt a szösze kis leányt, ki a társadalmi rangokon gyorsabban kapaszkodott fel, mint a kőszáli zerge a meredek sziklákön.

Képzelmek azonban meglepetésünket, mikor a negyedik esztendő egyik nyílt tavaszi napján ismét megjelentünk s megrendelni ohajtván sörünket, a «Kék hordó»-ból sugárzó egészséggel, mosolygó arccal Amanda toppan elébünk! Egy csöppet sem változott a lezajlott négy esztendő alatt. Úgy látszik, a művészi pálya izgalmai s az orosz herceg érintetlenül hagyták kedélyét.

Mindnyájunkkal kezét fogott s néhány röpke bókkal kedveskedett:

— De jól néz ki, tanácsos úr... Az őrnagy úr semmit sem változott... Domokos úrnak most is ragyogó fekete a haja.

(Megjegyzem, Domokos úr festette a haját.)

Lehetetlen számot adnom elképedésünkről. Amanda... az orosz hercegnő... ismét a «Kék-hordó»-ban... Napok kellettek hozzá, míg képesek voltunk e dolgot nyugodtan tárgyalni. Mukit a régi izgalom ismét hatalmába kerítette. Izgalmában valamennyien osztoztunk. Csak ő volt bájos és fürgé, mint négy évvel ezelőtt. Néhány szóval elmondta, hogy apja halála után nagynénjéhez költözött, ki most ismét megvette a «Kék-hordót».

Elfojtott mosolygással hallgattuk e magyarázatot. Szegény gyermek, bizonyosan resteli elbeszélni, hogy az orosz herceg hűtlentül elhagyta, hogy megúnta a szinpadí díszöségét, stb. De mi tudjuk, és részvétel adozunk élete tragikus fordulatának. Mily különös is az élet, minden lépten-nyomon regényeket termel és szíveket tördel. Szegény Amanda, a hercegi korona ágai letéredtek, s neki ismét sört kell

AZ ÚJ IGASZSÁGÜGTYI PALOTA NAGY CSARNOKÁNAK MENNYEZÉSI FÉSTÍMÉNYE LOJZ KÁROLYTÓL.

A KIRÁLY A CUSTOZZAI SÁTOR ELŐTT BÁNYFY-HUNYADON.

A bánffy-hunyadi hadgyakorlatok alkalmából a «Vasárnapi Ujság» már számos képet közölt az ott előfordult jelenetekről. Ezúttal bemutattunk még egy fényképmásolatot, a melyhez nagyon kevés magyarázat szükséges, mert a kép maga is eleget beszél. Beszél pedig arról, hogy milyen jól érezte magát Ő Felsőge Bánffy-Hunyadon és hogy mily kedélyesen töltött ott öt napot hadserege számos tisztje és a miniszterium több tagja társaságában. A hadvezetéshez, az úgynevezett hadgyakorlati főintézőséghez már 16 év óta mintegy beosztott hírlapi tudósító, Futtaky Gyula, majdnem minden évben készített mint műkedvelő a hadgyakorlatokról fénykép-felvételeket. Hogy azonban Ő Felsőge saját kezdeményezésére és kívánatára a királyt egy ilyen napon táborára tagjaival

attachék ültek. Az étrend olyan volt, mintha kitűnő polgári konyhából került volna ki. Nem volt ezeken az ebédeken semmiféle különlegesség, de annál izletesebben volt elkészítve minden, s a 6-7 órai lovaglásban kifáradt főtisztek jó étvágygyal fogyasztották. Az ebéd és vacsora elején sört szolgáltak föl. Volt azonkívül az asztalon kitűnő fehér és vörös villányi bor. Hogy mennyire jól érezte magát Ő Felsőge Bánffy-Hunyadon, mutatja az a följegyzésre méltó tény, hogy míg az udvari ebédek tudvalegőleg soha sem tartanak tovább 40 percnél, a király itt minden alkalommal teljes két órát töltött az asztalnál déiben is, este is, a miközben élénken beszélgetett nemcsak a hadgyakorlatok egyes részleteiről, a napi eseményekről, avagy a másnapi dispositiókról, hanem minden egyéb felmerülő kérdéssről is. A bánffy-hunyadi tartózkodás utolsó napján az ebéd vége előtt Ő Felsőge maga adott kifejezést azon kívánásának, hogy most vendégeivel

hogy a kurdok a szászuni tartományban fekvő Szenik községet megrohanták s ott egy birkanyáját elhajtottak. Jól szervezett államokban ma már csakhamar napirendre térnek egy ilyen esemény felett; de a törökök még azt a régi jó világot élék, hol elég «egy elejtett legyezőnek udvariattal felvétele» is arra, hogy abból világeseemény álljon elő. Annyi bizonyos, hogy ily patriarkhalis fel fogás mellett is, egy birkanyájelhajtásának története nem elég ok, hogy mindjárt három nagy hatalom beavatkozzék. Még az sem tarthatja ily soká felszínen a kérdést, hogy a szeniki belvillongások idejében más kurdok a musli kerületbeli örményeket is megtámadták. Ezek csak apró ürügyek s mint ilyenek, alkalmasok az igazi ok elpálástolására. A főök: a nem keresztény népeknek a keresztény örményekkel szemben való régebbi keletű ellenszenvé, a volt Örményországnak kedvező földrajzi fekvése, a föld termékenysége, mindenek felett pedig népe.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34.

A KIRÁLY ÉS KÖRNYEZETE A CUSTOZZAI SÁTOR ELŐTT BÁNYFY-HUNYADON. — Futtaky Gyula fényképe.
1. Naswetter ezredes. — 2. Vanka alezredes. — 3. (A fa mögött) Schemma ezredes. — 4. Hülsen Haseler ezredes, német attaché. — 5. De Fresno vezérőrnagy. — 6. Polko vezérőrnagy. — 7. Nechvalsky vezérőrnagy. — 8. Pokorny altábornagy. — 9. Kertész főszolgabíró. — 10. Horváth alezredes. — 11. Pollio ezredes, olasz attaché. — 12. Galgóczy altábornagy, hadtestparancsnok. — 13. Magyar őrnagy. — 14. Guttenberg altábornagy. — 15. Waldstätten br. táborvezérőrnagy, hadtestparancsnok. — 16. Bolla altábornagy. — 17. Kamler tábori postafőnök. — 18. Fieck altábornagy, hadügyminiszter. — 19. Kriehammer táborvezérőrnagy. — 20. Hild altábornagy. — 21. Beck br. táborvezérőrnagy, a vezérkar főnöke. — 22. Pach altábornagy. — 23. Kovács altábornagy, hadtestparancsnok. — 24. Kronhold altábornagy. — 25. Fejérvári báró táborvezérőrnagy, honvédelemügyi miniszter. — 26. Paar gróf táborvezérőrnagy, főhadsegéd. — 27. Jostka báró miniszter. — 28. Barossy Dumokas. — 29. Stech vezérőrnagy. — 30. Forinjak altábornagy. — 31. Pápy osztályfőnök. — 32. Bolfras altábornagy, főhadsegéd. — 33. Klobnár vezérőrnagy. — 34. Kropatschek altábornagy, társasági főfelügyelő.

együtt annyira érdekes csoport élén le fogná valaha fényképezni, soha sem remélte volna maga sem. A király az idén, Albrecht főherceg halála után először állt a hadvezetés élén a csehországi és magyarországi hadgyakorlatokon, s a király ezúttal mindennap ott ebédelt, sőt — a mit Albrecht főherceg ritkán tett meg — kivétel nélkül mindennap ott is vacsorált a hadvezetés összes tagjai és a döntnökök közt. Százöt személy egykiesít szűken ugyan, de mégis elfért abban a nagy sátorban, a melyben ezek az ebédek adtak. A király mellett jobbról és balról mindig a rangban legidősebb tiszt ült és ezek mindannyiszor b. Fejérvári és b. Kriehammer miniszterek voltak, szemben pedig b. Beck táborvezérőrnagy, a vezérkar főnöke ült. Egyébként azonban úgy ültek le az urak, a hogy éppen csoportosultak, természetesen a király közelében mégis inkább a magasabb rangiak. De nem ritka eset volt, hogy már szemben, egészen közel a királyhoz ezredesek, alezredesek ültek, míg a vezérőrnagyok sokkal távolabbi helyre kerültek. Beck táborvezérőrnagy mellett mindenkor szövetségeseinknek képviselői, a német és olasz katonai

együtt le akarja magát fényképeztetni egy csoportban, emlékül e szép napokra. És szerencsés véletlen, hogy az erre felszólított műkedvelőnek éppen kezégyében volt a gépe. A király maga rendezte ezután az egész csoportot, figyelmeztette az urakat, hogy nyugodtan maradjanak, hogy a kép jól sikerüljön. A délutáni világitás kitűnő volt. Másikép nem sikerülhetett volna a felvétel azon az árnyékos helyen. Százkilenc egyénből állt a csoport, a kiből 68-at jól meg lehet ismerni, a többi már már a sátorban állt, egész sötét helyen, és így nem kerülhetett a képre látható alakban. De különben is bajos lett volna olyan nagy csoport teljességében felvenni, mivel a hátulsó urak nem állhattak magasabban. Ő Felsőge kegyes volt e képekből néhány lenyomatot elfogadni és azok sikerülte felett megelégedését kifejezni.

Ha nem ez volna a főök, akkor a felzajlott kis belvillongás rég elaludt volna magától. De nem aludt el azért, mert a nem keresztény népek sokszor követték el visszaélést az örmények rovására, annyira, hogy már a berlini kongresszuson az örmény nemzetnác képviseletében Dseráz Minász-nak Krimán Megerdicsnek és a szomorú véget ért Choren-Narbij Luszinán érseknek kellett megjelenniük, hogy a berlini szerződés LXI. cikkelyébe beiktassák azt, hogy a «Fényes kapu», minden további haladék nélkül valóítsa meg a javításokat és reformokat, melyeket az örmények által lakott tartományok helyi viszonyai megkívánnak. A lakosság biztonságaért tartozik — a cserkeszek és kurdok ellen — szavatolni s a e célból tett intézkedéseit tartozik a hatalmaknak tudomására juttatni. A hatalmak aztán azoknak alkalmazására fel fognak ügyelni. Úgy látszik a «Fényes kapu» még nem valóította meg a reformokat s a hatalmak felügyelnek arra, hogy megvalósítsa...

De hát csakugyan kedvező a volt Örményországnak fekvése? Igen. Hajdan perzsák,

AZ ÖRMÉNY ZAVARGÁSOK.

Már elmúlt egy éve annak, hogy az úgynevezett «örmény kérdés» ismét felszínre került. Okot a torzalkodásra voltaképp az szolgáltatott,

görögök, rómaiak, a keresztet háborúkban pedig keresztények és mohamedánok versenyeztek e földterület elfoglalásáért; újabb pedig Oroszország, Törökország és Anglia küzdenek a végből, hogy birtokukba kerítsék azt, talán azért, mert ez a darab föld az, mely áthidalja a nyugati és a keleti világot. Aztán meg milyen a belseje! Hegyeinek — köztük az 5000 méter magasságot meghaladó Araratnak — biztonságában, rettegett szomszédok környezetében századok óta megvédte magát s megőrizte függetlenségét. S ott, a hol nincsenek hegyek, a dús öntözés és az átható melegség folytán gyorsan megérnek a kultúrnövények. A gabonatermelés a váni tóhoz közeli vidéken már kezdetét veszi, az erzerumi fensíkon pedig annyira eredményesek a búza-aratások, hogy Egyiptom kivételével ma is e vidék szolgáltatja a török birodalomnak a leg-

AZ ANI-Í ÖRMÉNY KIRÁLYI PALOTA ROMJAI.

Bötermők a nagy petroleumforrások is, főleg Bakunál, Tiflisztől keletre. Ugyancsak Tiflisz környékén meleg ásványforrások is bugyognak.

De hát milyen az örmény nép? A földön élő legrégebb népek egyike. Sok ideig nemzeti királyok alatt élt, migsem 1393-ban VI. Leóval az utolsó örmény király sirba szállt. A királyok székhelye sok ideig a virágzó Ani város volt, melyet feldúlt az 1313-iki földrengés. A keresztény vallást Világosító Szent Gergely 302-ben felszentelt püspök alatt vették fel, ki Tiridat örmény királyt, népével együtt megtérítette.

Külsőjükre nézve az örmények középtermetűek, vállasak, olajbarna arczuk és koromfekete hajuk saszorral és fekete szemmel, mely jellegzetes vonások miatt különösen az örmény nők szépségét dicsérik. Számuk mintegy 5 millió s a földnek majdnem minden részében szét-szóródva laknak.

A hajdani Örményország ma orosz, török és perzsa fenhatóság alá tartozik. Az örmények

ISZMIRLIAN MÁTÉ, A KONSTANTINÁPOLYI ÖRMÉNY PATRIARKHA.

élnék, még meg tudták őrizni nemzeti sajátosságait. Nemesek a vallás révén, de öltözetükben is, mely nagyon hasonlít a törökéhez, csak hogy ők turbán helyett egyenes ködmensüveget viselnek. A nők pedig nyilvánosan fátyolozottan jelennek meg.

Ime néhány vonás az örmény zendülők vidékéről. Arról a vidékről, hova most egész Európa figyelme fordul.

Az «örmény kérdés» főlészre került, s a «Fényes kapu» útján azt a beavatkozott nagyhatalmak előbb-utóbb minden bizonynyal meg fogják oldani. Dr. Gopcsa László.

A MEGVÁLTÓ TEMPLOMA ANIBAN.

VARAK ÖRMÉNY ZÁRDA VÁN KÖZELÉBEN.

A SZÉKESEGYHÁZ ANIBAN.

több gabonát. Az Urmia tónál fekvő fensíkon pedig nagyban termelik a gyapjút, a rizst, a kendert és a dohányt. A kajszin baracknak (prunus armenica) meg épen Örményország az eredeti hazája. Védettebb helyeken a füge, mandula és a gránátalma is megterem s a Ván tó partján a szőlőt is művelik. Ez a legrégebb művelési ág itt, mit abból is lehet következtetni, hogy az Araratnál elterülő «Arguri» örmény falu jelentése az, hogy «szőlőt ültetett» ottan — Noé.

Néhol összefüggő erdőállomány is látható. Itt 1500 méter magasságig örökzöld cserjékből, tölgyekből, gyertyán- és mogyorófaiból óv emelkedik ki, melyekhez naposabb részekben a valódi babér is társul. Megnó itt az alpesi róza, az azalea és a borostyán-meggy is. Magasabban lombderők kezdődnek tölgyekből, bükkből juharból és hársfákból, vegyítve keleti fenyővel, gesztenyével, gyümölcs- és nyárfákból. Imitt-amott átalakul a lombderő a havasi cserjék és harasztok vidékévé.

De gazdag a vidék ásványkincsekben is. A híres gümüsáni bányákban ezüst, ólom, vas, arzenik, réz, timsó és kősó is előfordul.

Általában békeszerető, nyájasak, munkások, önmegtartóztatók s különösen kereskedelmi ügyekben párjukat ritkítják. Ott, hol az első zendülés támadt, az örmények lakásai hosszú és tartós telekre készítették s kis nyílásúak. Az örmény falvak leginkább agyagkunyhókból állanak, jobbdán földalatti lakásokkal, melyeket télen nagyobb hóállásokkor csak a kifüstölőgéskből lehet észrevenni. Közvetlen a lakósoba mellett van mindenütt mellékszoza s a tetőnyílás alatt egy méternyi nyílás a talajban, mi a hely melegítésére és kenyérkészítésre szolgál. A síkságokon szorgalmasan üzik a selyem-, méh- és gyümölestermelést, de az ipar már jelentéktelen. Az asszonyok, ritkábban a férfiak, szőnyegeket szőnek, selyem és gyapotkalméket, harisnyákat, lótakarókat, sálakat, de főleg paszomántokat, melyekhez az arany- és ezüstsálakat Oroszországból nyerik.

Ott, hol az élet polgárisultabb, így Konstantinápolyban, az örmények, értelmiségük révén, jelentékenyebb szerephez jutottak. Nemesek a nagy pénzüzleteket, de az irodalmi és főbb társadalmi, sőt állami állásokat is elfoglalnak.

Az örmények ott, hol nagyobb tömegekben

ISZMIRLIAN MÁTÉ,

A KONSTANTINÁPOLYI ÖRMÉNY PATRIARKHA.

A mostani örmény zendülések alkalmával magára vonta a közügyelmet Iszmirljan Máté, az örmény nem egyesülteknek Konstantinápolyban székelő patriarkhája, ki már állásánál fogva is arra törekszik, hogy a török fővárosban a zavarokat lecsillapítsa.

Iszmirljan Máté régebben iskolamester volt, majd egyházi rendbe lépett, 1864-ben pappá szentelték, midőn aztán gyorsan haladt előre. 1878-ban már az egyházi tanács alelnökévé választották, 1880-ban pedig patriarchatusi tanácsossá nevezték ki. 1886—1891-ig Egyiptomban mint örmény püspök végezte teendőit. Majd Konstantinápolyba tért vissza s ez évben Asekián helyére fényes ünnepélyességek között a kormkapuni székesegyházban patriarkhává avatták. Hogy nagy befolyása van híveire, az könnyen magyarázható meg nemesen azon ragaszkodásból, melylyel az örmények papjaik iránt viseltetni szoktak, hanem abból is, hogy a konstantinápolyi örmény patriarkha az idők folyamán

KIAMIL PASA, AZ ÚJ TÖRÖK NAGYVEZÉR.

szerezett tekintélyénél fogva hivatalosan és a török kormány kikerülésével is érintkezik a külföldi diplomatákkal.

KONSTANTINÁPOLYBÓL.

Az örmények mozgalmi folytán a jelen év őszén több ízben nagy zavargás tört ki Konstantinápolyban. Az örmények tömeges deputációkkal ostromolták a portát, hogy kis-ázsiai honfitársaikon segítsen. A konstantinápolyi örmény patriarkha csitítólag működött közre, de hasztalan. A törököknél is fölébredt az ellenszenv s különösen a hittanhallgató fiatalok — az úgynevezett szofták — a mohamedán vallás védelmére kelvén, hevesen támadták meg az örményeket. A szenvedélyes polemia elragadt a köznépre, megkezdődtek az útezi tüntetések, melyek oly fokra hágtak, hogy az örmények napokon át kénytelenek voltak üzleteiket bezárni és magánlakásaikban tartózkodni.

A forrongások következménye kormányválság is lett. Az európai nagyhatalmak a török kormány merev ellenállása miatt egyenesen a szultánt támadták meg, s ez a béke érdekében kénytelen volt kormányát feloldozni. Az új nagyvezér, Kiamil pasa, kinek arczképét szintén bemutatjuk, már engedékenyebb lett s engedékenysége eredményeként azt az engedményt eszközölte ki a nagyhatalmaknál, hogy az örmény területen kinevezendő tartományi kormányzók (vali) és kerületi főnökök (mutesszarif) megmaradhatnak törökök, csak keresztény segédek is lesznek, a járási főnökök (mudir) pedig a lakosság többségének vallásához fognak tartozni. A török szultán okt. 17-én adta ki ezt a rendeletet, mely az örményeknek bizonyos helyi autonómiát biztosít.

AZ ERZSÉBETVÁROSI ÚJ TEMPLOM ALAPKÖ-LETÉTELE.

Szép ünnepélyt ült meg vasárnap, e hó 20-án, a magyar főváros katolikus közönsége. Az Erzsébetvárosban most épülő díszes egyháznak az alapkövetétele volt; az alapkövet maga a király tette le magyar minisztereitől körülve.

Az egyházi szertartást Vaszary Kolos bíboros hercegprímás végezte fényes papi segédlettel. Ez után asztalt állítottak a király elé s ő egy sástollal aláírta az alapkö-letételei okmányt, a miben a miniszterelnök s a többi megjelent méltóságok követték. Erre a polgármester az így aláírt okmányt, több újságnak az napi számát s ezenkívül érempénzeket helyezett el a külön és ezéla készített kettős, üveg és rézbádóg szelenczében. Ezt a szelenczét a bizottság elnöke elhelyezte az alapköben. A főpolgármester fölkérte ezután ő felségét, hogy az

alapkövön a szokásos háromszoros kalapácsütést megtegye. Hauszmann Sándor építőmester átnyújtotta a királynak a kalapácsot, a melylyel a király után a hercegprímás, a miniszterek s a többi méltóságok tették meg a kalapácsütéseket. Az ünnepély végén a király megtekinté a templom tervezetét, tervrajzait.

A templom építésének végrehajtásához tudvalevőleg Steindl Imre műegyetemi tanárnak, az új országház s annyi más díszes középületünk kitünő tervezőjének tervei szolgáltak alapul, s az építést Schömer Ferenc jeles építész vezeti. Az építés költsége közel 600 ezer forintra van számítva.

Az új plebaniatemplom egyik érdekes látnivalója lesz a fővárosnak. A szegényháztér közepén épülő új templom főhomlokzatával a dohány-úteza felé néz. Az egész tér 15,000 méter területű s a templom összes beépített területe 1800 méter. Az épületet parkkal veszik körül.

A góthikus egyház három hajós csarnoktemplom lesz, egy kereszthajóval és két toronnyal; a szentély két oldalán elhelyezett két sekrestyét a szentély körül futó feljáró köti össze.

A templom arányai oly nagyok, hogy teljesen megfelelnek a népos plebani igényeknek. A karzatokat és oratoriumokat beleszámitva ugyanis 2560 ember fog elférni benne.

Nagyban fogja emelni az épület különben is kellemes hatását az a körülmény, hogy egész külső felületén színes téglával lesz burkolva; a parkányok, a támpillérek végei, a belső pillérek, ivetek és bordák köből készülnek. A főbejáró felett elhelyezendő hét szobor színes majolikából és pyrogánitból való lesz.

Fővárosunk tehát, a mely egy ideig meglehetősen szegény volt a művészi alkotású templomokban, ismét meggazdagodik egy korai francia góth stílusú, szép kivitelű és művészes alkotású egyházzal. Ebben az évben végződött be a budavári Mátyás-templom restaurálása, befejezéséhez közeledik a Lipótvárosi bazilika, s ime, most ez az új templom, mely két év múlva lesz teljesen készen, is belekerül a főváros szépségei, megtekinteni való épületei közé.

Galgóczy István.

A WALTER CRANE-FÉLE KIÁLLÍTÁS A MÜCSARNOKBAN.

A jelenkori grafikai művészetben valóságos korszakalkotó az angol Walter Crane fölépése. Sokoldalú tehetségével, a régi mesterek remekei előtt fejlesztett ízlésével és saját teremtő erejével valóságos újítást hozott be az illusztrálás művészetében. Egészen sajátos és egészen eredeti egyéniség ez a modern rajzoló és festő. Látszólag csupa ellentétből áll az egyé-

nisége, mert minden idők stíljé, felfogása, szel-leme érezhető a munkáin, és mégis harmonikus művészi karakter, a ki a különféle elemeket a poézis által teljes összhangzásba tudja hozni.

Ez a költői lendület, mely legkisebb műben is megvan, egészen Walter Crane sajátja. A mit másoktól kölcsönöz, azt annyira átalakítja a maga leleményével, hogy így az átvételből is újat és eredetit teremt. Mindenkor meglep nagy változatosságával is; mert a tragédiák fenséges pathosát, a mesék idylli kedvességét és naivságát, a karrikatura finom ironiáját, a lírai költészet bensőségét, egyszerűségét egyaránt falálón, jellemzetesen tükrözti vissza ironia, rajzoló tolla és esetje, mely igazi varázsvesszővé válik a kezében.

A műcsarnok igazgatósága szerencsés lépést tett, mikor az angol mester sok művéből egész külön kiállítást rendezett. Ott ékeskednek a kartonok, tollrajzok, színezett képek a termek falain nemesen a közönség gyönyörködtetésére, hanem művészeink okulására is. A magyar grafikai művészet most kezd jobban fejlődni s ilyen különleges kiállítástól — jól tudjuk — sok ösztönt kap egy-egy fogékony tehetség.

Jó szolgálatot tett a műcsarnok vezetősége, hogy Walter Crane működésével a nagy közönséget is megismerteti. Iszoz Emilien segédtitkár e kiállításra illusztrált katalógust szerkesztett, melyben elmondja a művész életrajzát és főbb munkáit is bemutatja.

Walter Crane még csak ötven éves. Liverpoolban született 1845-ben. Atyja is művész volt s különösen miniature-festéselt foglalkozott. Az árván maradt Walter tizennégy éves korában fametsző-tanulónak ment s három éven át Linton W. T. híres műtermében gyakorolta magát az illusztrálás e technikájában. Sok munkáján meg is látszik a fametszésben való nagy ügyessége. Egy terjedelmes kartonja, a «The Triumph of Labour» (A munka diadala), mely ökrök által vont szekeret s rajta a munkások egész csapatát, továbbá zászlókkal, jelvényekkel ellátott menetet tüntet föl, egészen a Dürer-féle metszetekhez hasonlít.

Mint ifjú művész, a festésben is folytonosan gyakorolta magát, s 1862-ben a londoni kiállításon, mely az angol iparművészetre s a képirásra oly nagy hatással volt, Walter Crane is megjelent első kísérleteivel.

Az új irány megvalósításának eszméje már 1865-ben foglalkoztatta őt. Akkor még csak húsz éves volt. Mindenek előtt az angol képeskönyvek ríkító színű, elhamarkodott rajzú, izléstelen, közönséges illusztrációi ellen kelt sikra. Abban az időben a művészek már megkezdtek a Rafael előtti idők mestereinek utánzását. Afféle képirási divat volt, mely ma is mind szélesebb körökben hódít. A Rafael nagy üdeségét, forma-tökélyét, mely a pompás színekben és a rajz plasztikus tökéletességében nyilvánul, — mellőzni kívánták a festők s

TÖRÖK SOFTÁK.

helyette azt az irányt követték, melyet Perugino, Fiesole és más egyszerűbb mesterek képviselnek.

Az iskola hívei praerafaelitáknak nevezték magukat. Angliában John Ruskin író volt az iskola előharcosa, kit Rosetti festő támogatott. Walter Crane a finom rajz, a halvány színek kedvelője, ezt az irányt használta föl, hogy a durva, nyers színezésnek, mely a képekönvekben, de a festés minden terén uralkodott, sikerrel hadat üzenhessen.

Nagy meglepetés volt, mikor a praerafaeliták modorában készült színes illusztrációi először megjelentek a londoni könyvpiacon, s csakhamar elbájtolták a jobb ízlésű közönséget.

A legnagyobb természetesség, ez az, a mire Walter Crane törekszik, s ez kölcsönöz értéket a rajzainak, képeinek. Vannak zseniális művészi tréfái, mint azok a karikatúrái, melyeknek régi görög alakjait mai öltözetben mutatja be, és viszont mai embereket régi állásokban és ruházatban állít elénk. Csupa szellem, csupa előkelőség ömlik el e rajzaim is. A mikor pedig

a mint a fűcska járn tanúl; följebb a hidon lánypajtásával játszik. Majd mint szerelmes ifjú tünik föl boldogan; még följebb az élet küzdelmében korszorúrt törí magát. De élte delén már a pénz, a kincs után rohan; később mint valami Atlas a földgolyót, az élet terhét hordozza, görnyedve alatta. Aztán mint aggyastyan lefelé halad a hid jobb felén; végül mint halottat látjuk, a ki a másik csónakban hever, közel a rózsákkal teli csónakhoz. A halál denevérszárnyas nemője evez vele tovább.

Az allegória minden részében szellemes, s a kompozíció mesteri.

Legnagyobb erejét abban mutatja Walter Crane, hogy mily könnyen tudja egy szűk keretbe, meghatározott térbe belekomponálni a legbonyolultabb jeleneteket. Mint a műipar rajzának újja teremője, a ki a majolikát, szőnyegét s minden más díszítményt egyenlő kedvvel látja el ékítményekkel: egész iskolát alapított Angliában. Oly egyetemes szellem e művészt, a ki hódít, a hol csak műveivel megjelenik.

P. m. József.

AMORETTEK.

AZ ÉLET HIDJA.

WALTER CRANE-NEK A MŰCSARNOKBAN KIÁLLÍTOTT MŰVEIBŐL.

a görög tragédiaköltőket kell illusztrálnia, a legművészeiben találja el a fenséges stílt, mint a *Klitemnestra* című jelenetben, vagy *Iphigenia feláldozásá-ban*. Itt minden vonás a régi karaktert tünteti föl.

A műértőt különösen érdekeltetik Walter Crane tempera-festésű képei. Van két női alakja *Fiametta* madár-tollból készült legyezővel, a másik *Laura*, a ki egy könyvből olvas. Ezek igazi Rafael-előtti nők. Még érdekesebb a *Szerelmediadala* című nagyobb kompozíció. Azt a jelenetet tünteti föl, a mikor a szibariták megtámadják az amazonok várát. Ezek át is adják a kulcsokat, de a mikor a győző átveszi, egyúttal letérdel és meghódol az amazonkirálynő előtt. A táj perspektívája, a lovas alakok rajza, mind a régi iskola modorát mutatja. Méltó párja *Az élet hidja* című kép. Egy merész ívből áll ez a hid. Az alatta rohanó folyó bal partján egy rózsákkal telehintett csónak köt ki. Ideális megjelenésű szárnyas nemő egy újszülött gyermeket hoz rajta s átadja anyjának. A hidra lépcső vezet föl. Legalul az anya gyermekét szoptatja; aztán látjuk,

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Tanulmányok, írta Bánfi Zsigmond, előszóval ellátta Beöthy Zsolt. Baráti kegyelet gyűjtötte össze Bánfi Zsigmond hátrahagyott irodalmi dolgozatait, melyek szétszórtva jelentek meg. A szerző maga, a ki a budai főreáliskolában a francia nyelvet és irodalmat tanította, irodalmi munkásságát is leginkább a francia szellemnek szentelte. Még pályája és munkássága kezdetén szállta meg a végzetes elszibadás, mely fegyvert adott kezébe saját élete ellen. Legjobb barátai rendezték sajtó alá műveit, hogy annak jövedelméből jelölhessék meg Gyulán levő sírját.

A könyvben az irodalmi és széptani tanulmányokon kívül Musset «Decemberi éj» költeményének fordítását is tartalmazza, s erről szóló nagyobb fejtegetést is; továbbá Lenau «Anna» című költői elbeszélésének fordítását és az elhunyt író «Karácsony az aszfalton» című költeményét. A széptani fejtegetések ezek: «Alceste és a mizantropia», «Lessing Laokoonja», «A francia dráma fejlődése a XIX. század első felében», «Dumas könyve a házasságról», «Les Quatre Vents de l'Esprit» (Hugo

Victor), «Musset Éjszakáiról». A 287 lapra terjedő kötet Singer és Wolfner budapesti könyvkereskedése útján 2 frt 40 kr-ért szerezhető meg.

A budai játékszin történetét írta meg dr. Országh Sándor 1783 től mostanáig. A budai színházak története legnagyobb részben a német színház körébe tartozik, egész 1861-ig, mikor a budai népszínház megnyílt. 1870-ben pedig Buda városa kimondta, hogy színházait (a várszínház és Krisztinavárosi színház) ezentúl a magyar színházaknak adja át, ugyanakkor azonban a budai népszínház felteket és épületét eladta, s ezzel megnehezítette, hogy a magyar színház állandó otthon talájon Budán, mert a kis várszínházban csak télen, a színházban csak nyáron lehet játszani, s amott a nemzeti színház tagjai, emitt vidéki színházakat tart előadás. Országh Sándor még Buda város tanácsában vezette a színházi ügyeket s most is sokat buzgólkodik a budai színház körül. A levéltárakból érdekes adatokat állított össze Buda színházának múltjából, s részletesen ismerteti a templomból alakított várszínház (1788) történetét, a Krisztinavárosi színház építését, a népszínház viszonyosságait, s az ó-budai színházak és színházak néhány sort, azzal végezvén könyvét, hogy a várszínházra

HOMLOKRAJZ EGY MESEKÖNYVBŐL.

«A SZERELEM DIADALA» CÍMŰ FESTMÉNYBŐL.

nőve a nemzeti színházzal kötött szerződés újabb tíz évre meghosszabbítottassék.

A Magyar Nyelvőr szerkesztésével a magyar tudományos akadémia nyelvtudományi bizottsága Simonyi Zsigmond egyetemi tanárt bízta meg; a «Nyelvtudományi közlemények» szerkesztőjének pedig Szinyei József egyetemi tanárt választotta meg.

Az 1894 iki nemzetközi közegészségi kongresszus tudományos munkálatairól szóló jelentések első kötete most hagyta el a sajtót. Szerkesztette dr. Gerlóczy Zsigmond titkár. Az első kötet, mely 324 oldalt foglal el, a kongresszus megnyitását, a tagok névsorát, a bizottságok felosztását közli, továbbá a Szemmelvezés emlékére tartott ünnepélyen mondott beszédek, ezeket magyar és francia nyelven, az emlékbeszédet németül. A bizottságok értekezéseit és vitáit pedig azon a nyelven adja, melyen mondták. A kóteteket a kongresszus tagjai egyszerre fogják megkapni, nem tagok 10 frttal fizethetnek elő a nemzetközi kongresszus munkálatainak szerkesztésében, Budapest, Rókus-kórház.

Beszélgetések a végtelenségről, írta Flammarion Camille, fordította dr. Kompolti A. A szel-

lemes francia természettudósak és csillagásznak ez a könyve megismerteti a föld helyét a végtelenségben, az emberét az átalános és örökös életben. Elbeszélések és beszélgetések alakjában közli Flammarion a csillagászati tényeket s a maga felfogásait. A kötet Szegeden, Endrényi Imrénél jelent meg s ára 2 frt 50 kr.

A vizsla idomítása, írta Fónagy József; függelék «a beteg ebek gyógykezeltése». Második javított és bővített kiadás; az Athenaeum kiadása. Alig egy éve, hogy e munka megjelent, s most második kiadása vált szükségessé, a mi azt mutatja, hogy Fónagy vizslaidomítása, módszere érdeklődést keltett azoknál, kik Diánát szeretik szolgálni. Világosan is mondja el Fónagy tapasztalatait, utasításait, megfigyeléseit. Vizsláját, a Fónagy-kennel-t is bemutatja rajzban, valamint több vizsla képét. Ezek közt van Pique, a mely több külföldi vizslaversenyről hozta haza az első díjat; Vleace, az Angliából importált Norish-féle telivér pointer, melynek minden előde 1860 óta versenynyertes. Az új kiadáshoz Bárony István írt előszót.

Az operaszínházról. Míg ezelőtt az operaszínházban hosszú évek alatt is alig került színre egy-egy új eredeti mű, most egymás után hozzák színre a hazai zeneszerzők termékeit. Csak nem régebben mutatták be Elbert «Tamóra» operáját, a jövő héten már Szabados Bélának, a «Viora» korán elhunyt szerzője testvérenek kis vígjalmúve «Alszik a nagynéni» kerül előadásra, e mellett Farkas Ödön «Balassa Bálint» nagy operáját tanulják most.

A «Parasztbecsület» századik előadása. Mascagni kis dalmúve, a «Parasztbecsület», mely oly gyorsan hírnevet biztosított a fiatal zenetanárnak, okt. 30-ikán századikszor kerül színre az operaszínházban. Az igazgatóság meghívta a szerzőt is, a ki a jubileus előadásán személyesen vezeti a zenekart.

Mascagni Péter jelenleg 32 éves. Mindjárt első dalmúve, a «Cavalleria rusticana» (Parasztbecsület), melyvel pályadíjat nyert Olaszországban, nagy felütést keltett. 1890 tavaszán adták elő teljes diadallal Rómában. Ezt «Fritz barátunk» operája követte, melyet a mi operaházunk is bemutatott, de jóval kevesebb sikerrel. Mascagni a magyar zenét is jól ismeri. Lapunk 1894-iki 41 ik számában Láng Menyhért leírta azt a beszélgetést, melyet Livornóban folytatott Mascagnival, ki elmondta, hogy gyermekkor óta ismer magyar dalokat, s azokat valóságos zenei gyöngyöknek tartja.

A népszínházban október 19-ikén «Brigitta» francia operette került színre. Szövegét írták Ferrer és Mars, zenéjét Serpette és Roger. Fordította Makai Emil. Az operettet az az előleges hír előzte meg, hogy sikamlós és a népszínház bizottsága csak törlekkel engedte meg színrehozatalát. Pikantéria így is elég maradt benne, mert már az egész szöveg maga is nagyon pikáns.

Egy ezredes fogad, hogy egy csinos asszonyt, Brigittát, meghódítja. Ennek az asszonynak férje Bretigny kereskedelmi utazónak adja ki magát, még a felesége előtt is, s a világ különböző részeiből ír haza leveleket, melyeknek eredetijét azonban megtalálják az «Utazók lapja»-ban. Bretigny ugyanis nem kereskedelmi utazó úgynök, hanem hadnagy, de mivel nincs pénze házassági kauczióra, azért adja ki magát úgynöknek. Hanem a városkába egyszer csak ugyanaz az ezredes érkezik, melyben Bretigny szolgált, s az ezredes épen az ő feleségére veti a szemét. Kap is találkozót a szép asszonytól, de nagyon bonyolult körülmények közt, s voltaképpen az ezredes felesége jelenik meg a légyotton. Az ezredes maga sem tudja a sötétben, hogy ki jött el. Ő a maga részéről hiszi győzelmét, de azért az elvesztett fogadást kifizeti, s az épen elég, hogy Bretigny lehesse a kaucziót. Az ilyen tárgyat francia írók ügyesen szokták kidolgozni, s ez megvan «Brigittá»-ban is; zenéje pedig sokszor fülbemászó. Az előadás szintén jó volt, s Káry Klára annyira tetszett, hogy egy pár dalt a felvonás végén a függöny előtt kellett ismételnie, Margó Czéliával, a színház új énekesnőjével együtt. Bárdi Gabi (Nicole szobalány), Szirmai (az ezredes), Solymosi (Chamois), Rathonyi (Bretigny) sok mulatságot szereztek a közönségnek.

Népszínműi pályázat. A népszínház által hirdetett népszínműi pályázatra e hó 15-ikén járt le a határidő, s 57 pályamű érkezett.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

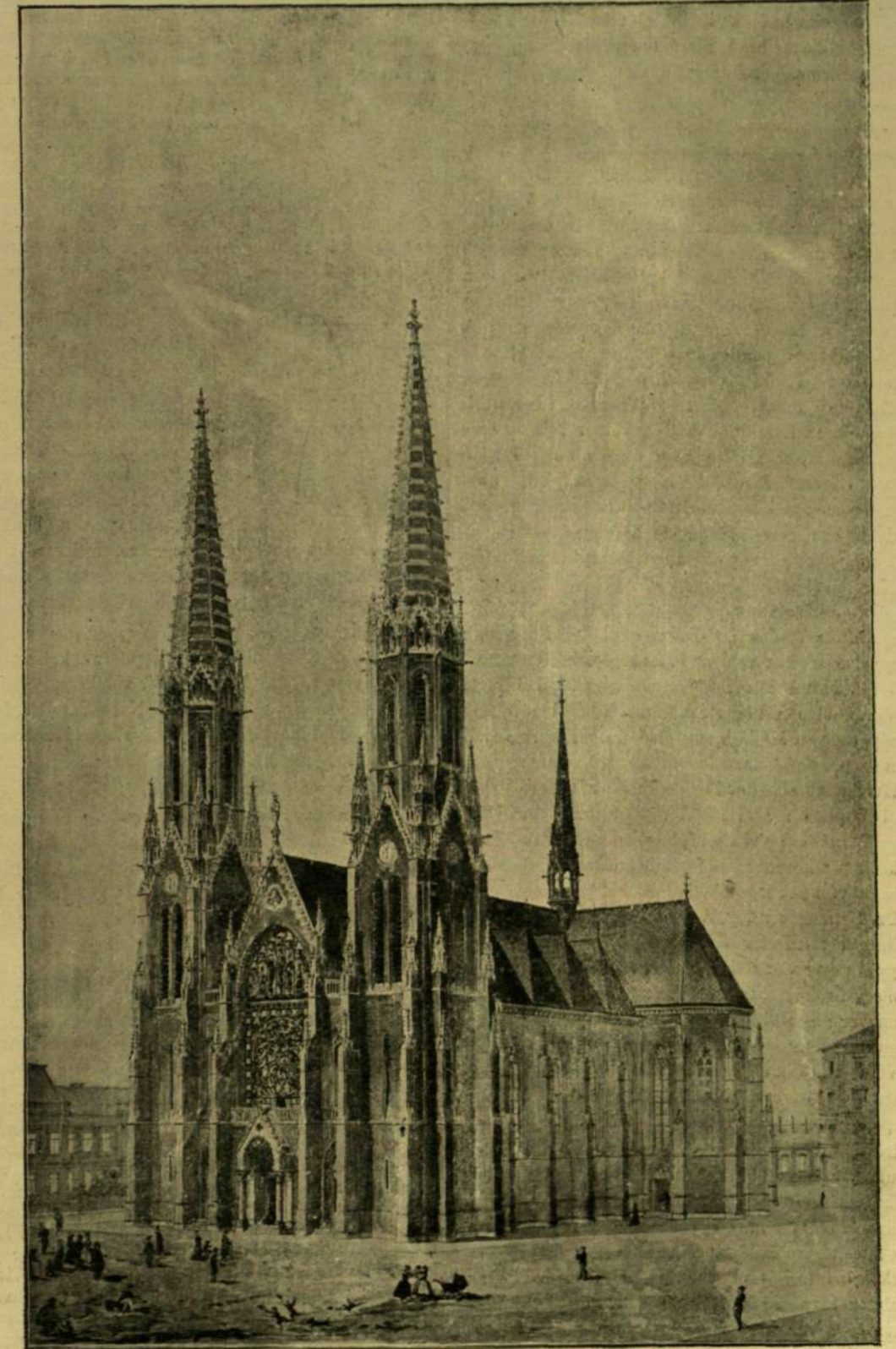
A magyar tud. akadémia okt. 21-iki ülését Than Károly elnöklété alatt tartotta. Dr. Kövesligethy Rádó felolvasta zékfoglaló értekezését a fizikikus tünemények új geometriai elméletéről. Schmidt Sándor dr. a szabályos kristály-rendszer különböző

formáinak lapszövegeiről olvasott fel, Kherndle Antal pedig előadta Szűts Miklós értekezését a gerendatartók külső erőinek elméletéről. Ezenkívül előadták még Vályi Gyulának «A többszörös involúció a síkban» című értekezését, P. Menyhárt Lászlónak: «Meteorológiai észleletek Bcromában» és Szarvasy Imrénnek «Ujabb arzén, szelén és arzén-szelén-kén tartalmazó vegyületek» című tanulmányát.

MI UJSÁG?

A zágrábi események foglalták le magunknak az egész héten a figyelmet. A képviselőház, a lapok, a kaszinók, a mindenhol föltárlható politikusok mind a zágrábi zászlóértessel foglalkoztak. Zágráb

város díszpolgára lépett be a képviselőházba. De a vihar szele már megtöltötte a házat, s a zivatar hamar kitört. Zúgtak az interpellációk és a közbeszólások. Kossuth Ferencz a zágrábi dolgokról tartotta meg szűzbeszédét. Utána Ugron Gábor következett, aztán gr. Apponyi Albert, s elégtételt kértek. A miniszterelnök ezúttal csak röviden szólott s az interpellációkra adandó választ későbbre ígerte. Josipovich horvát miniszter ismételte, hogy a zászlóégetés csak gyerkőzők csinye volt, kik lakolni fognak. A következő ülésben Pázmány Dénes adta elő zágrábi személyes tapasztalatait, s ezek szerint azt vitatta, hogy a zágrábi tüntetéseket előre elké-

A B. K. ERZSÉBETVÁROSI ÚJ BUDAPESTI TEMPLOM.

ráb városa sietett szelidíteni a megbotránkozás hatását, mert mielőtt a magyar képviselőház összeült volna, a horvát főváros közgyűlése sajnálkozásait fejezte ki a történeteken, azokat elítélte, s tiltakozott, hogy a polgárságunk része volna benne. A miniszterelnököt és horvát bánt pedig a város díszpolgárúul választotta. A díszpolgári oklevéllel azonnal küldöttség sietett Budapestre s meg is érkezett még a képviselőház okt. 22-iki ülése előtt, úgy, hogy az ülés megnyitja előtt, a ház miniszteri szobájában ünnepélyesen átadhatták b. Bánffy Dezsőnek a díszpolgári oklevelet. Ott volt a bán is, a küldöttséget pedig Mosinsky polgármester vezette. A miniszterelnök tehát már mint Zágráb

szítették és nemcsak a diákok részesek benne. Az október 24-iki ülésen a ház nem foglalkozott a zágrábi eseményekkel, hanem várta a miniszterelnök választát, mely október 25-ikére volt kitűzve.

Az udvar Gődöllőn. A király e hó 24-én Budapestre jött, délelőtt általános kihallgatást adott, délután visszautazott Gődöllőre. Ő felsége naponként részt vesz a vadászatokban. Gizella főhercegnő e hó 23-án utazott el Gődöllőről. Férje Lipót bajor herceg még néhány napig ott marad. A királyné ok. 24-ikén szintén elutazott.

Szent István lovas szobra a budai bástyákon. A budavári Mátyás-templom környékének egyik díszes - lesz a Halász-bástyán elhelyezendő Szent

István szobor, melyet a kormány már megrendelt Stroból Alajosnál. A művész a első tervezet mellett, újabb mintát csinált, a mely Szent Istvánt lovon ülve ábrázolja, a mint jobb kezével magasra tartja az apostoli kettős keresztet. A szobor bizanti stílusban készül, épen úgy a talpazat is, melyen magyar történelmi tárgyú domborművek lesznek. A hatalmas bronz-szobor Pestnek fordul és látható lesz az új országháznál is.

Mátyás király legregibb szobra. Ez Szászországban van, a bautzeni Ortenburg ugynevezett Wenzelortnyán, a hol majdnem életnagyságban áll a kapu díszes oromzata fölött. Az ezredéves kiállítás igazgatósága a szász igazságügyminiszertől megnyerte az engedélyt, hogy ezt a nagyrékü élmélet gipszben lemásoltathassa s a kiállítás történelmi főcsoportjában kiállíthassa. A kissé megviselt de művészi kéztől származó szobor másolatának elkészítésével a drezdai Roch bizott meg.

A hatóságok és a millenium. Kecskemét városa új székháza közgyűlési termét a millenium alkalmából történelmi tárgyú falfestményekkel ohajtja díszíteni, melyek a honalapítás korától az 1867-iki koronázásig a legkiemelkedőbb történelmi eseményeket ábrázolják. A város az országos képzőművészeti tanácshoz fordult, kérve, hogy művészt ajánljon a képek festésére. A tanács Székely Bertalan jeles művésznök felszólítását ajánlotta a városnak. A képzőművészeti tanács e napokban mondott még véleményét *Torontál- és Krassó-Szörénymegyek* milleniumi megemlézése ügyében is. *Torontál-megye* Szent Lászlónak a kun vezérrel vívott csatáját rendelte meg a tanács utján Kinnach László festőművésznél, *Krassó-Szörény megye* pedig az aladunai u. n. Széchenyi-utat festeti *Olgay Ferencz*-czel. A két művész beakadékos a festmények vázlatait, melyeket a tanács kiválóan sikerültnek talált s elfogadásra melegen ajánlja a két vármegyének. — *Fiume* városa is nagyobb történelmi képet rendelt meg *Dudits Andor* festőművésznél. Ez *Fiuménak Magyarországhoz való csatlóása örömtünepét* tüneti föl. *Mária Terézia királynő* hírnöke kihirdeti az örömdíjat eseményt. A fieme kikötőben tolong a nép, ott van Majláth, az első fiemei kormányzó és a fiemei podeszta.

Munkácsy itthon. Párisból már régebben írják s a budapesti művészi körök is örömmel beszéltek, hogy *Munkácsy Mihály* végre haza akar jönni. A kormány-körökben is foglalkoznak vele, hogy a jeles művészek megfelelő állást biztosítsanak. **Dr. Semsey Andor.** A király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a nevével kolozsvári tudomány egyetem *Semsey Andor*, a tudományok bőkezű pártfogóját, a magyar nemzeti múzeum tiszteletbeli főbíróját és a magyar tudományos akadémia igazgató és tiszteletbeli tagját, tiszteletbeli bölcsészeti-doktorrá avatassa és részére a tiszteletbeli bölcsészeti-doktori oklevelet kiszolgáltathassa.

Irodalmi és művészeti alapítványok. *Forster Gyula*, a magyar földhizletézet igazgatója, a hazai földművelést előmozdító irodalmi munkák jutalmazására 12,500 forintos, egyháztörténelmi monografiák létesítésére és levéltári kutatások elősegítésére 15,000 forintos, és magyar történelmi tárgyú képek jutalmazására 15,500 forintos alapítványt tett. *Wlaciás Gyula* közoktatásügyi miniszter az adományozónak e nemes és bőkezű alapítványért meleg köszönetet nyilatkozt.

Halottak napja. A kerepesi-uti temető nem csupán családok fájdalmas kegyeletének helye, a nemzet jelesének egy nagy része is ott pihen. A halottak ünnepén az egynek fájdalmával együtt nyilatkozik a nemzet megemlékezése, s a mécses mellett felgugyja a kegyelet és a hála a lobogó szövétnéket. A fővárosi testület az egyetemi ifjúság most is gondoskodik, hogy a jelesek sirjai megkapják koszorúikat. *Kossuth* sírjához, mely egész éven a legnagyobb gondozásban részesült s mindennap friss virágokkal halmozták el, november 1-jén és 2-ikán a testületek, egyetlek és iskolás növendékek egész serege vonul ki. Megjelen az országos függetlenségi és 48-as párt, a fővárosi függetlenségi kör, a Kossuth Lajos nőegylet és az egyetemi ifjúság, s mindenik testület ünnepélyt rendez a sírnál, melyet

a székesfőváros hatósága fog feldíszíteni. Az egyetemi ifjúság délelőtti vonul ki a temetőbe. Az egyes sírokat szonókat már kijelölték s most utólag még *Kossuth Lajos* és *Forinyák* sírjához jelölték ki a szonókat. *Kossuth Lajos* sírjánál *Györky László* a megemlékezés előnöke, *Forinyáknál* pedig *Samma Aurél* joghallgató fog beszélni.

Szarvas Gábor mellszobra. A középkorai tanár-egylet mellszoborral akarja megörökíteni *Szarvas Gábor* emlékét. *Beöthy Zsolt*, mint az egyetemi elnöke, szép felhívással fordul mindazokhoz, kik érzik, hogy mennyi érdemet szerzett *Szarvas Gábor*, s mily hatással volt a magyar nyelv művelésére.

„Büszkesége volt ő — mondja a felhívás — mint tanár, író és tudós iskolánknak, irodalmunknak és akadémiánknak; de legnagyobb büszkesége a magyar középkorunknak, a melynek körében nőtt, hatott és maradt s a melynek hatását a nemzeti életre rendkívüli mértékben emelte. Így érezvén őt első sorban mi a magunk dícsőségének, mi vettük magunkra dícsőségünk kedves gondját és felkérjük tisztelgő, hogy mindazok, a kik az igaz magyar szót igaz magyar szívvel szeretjük, áldozunk *Szarvas Gábor* emlékére! Az emlék, a begyülemelő ősz-szeghez mért alkalom, a főváros valamely nyilvános helyén, talán a múzeum kertjében, fog felállíttatni. A begyülemelő össeg *Müller József* tanár címzére (Márkó-utcai főreáliskola) küldendő.”

Mai számunkban több képet közlünk Zágrábról, melyek közül egyet *Jantyk Mátyás*, lapunk kiküldött rajzolója, vett föl a hely színén, továbbá egyet *Mosinger és Breyer* zágrábi fényképezészek felvétele után, ötöt pedig a *Dunky fivérek* kolozsvári fényképező cég felvételei után. A *Dunky* fivérek egyenesen a felvételek készítése végett utaztak az alkalmából Zágrábra, hol épen oly kiváló bizonyosság adtak szakbeli képzettségüknek, mint a bámfyhunyadi hadgyakorlatok alkalmával Kolozsvárt és Bámfy-Hunyadon, mikorlapunk szintén többsikerült képet közölt az ő helyszíni felvételeik után.

Egy hirtel halála. A *Nagyvárad* című napilap e hó 28-ikén ulti meg alapításának huszonötödik évfordulóját. A fővárosi és vidéki sajtó képviselői nagy számmal készültek *Nagyváradra*, hol értekezlet is volt kitüzve a vidéki hirlapírói szervezet megállapítása végett.

A könyvnyomdászok ünnepe. *Mainz* városa ünnepélyesen meg akarja ülni *Gutenberg* Jánosnak, a nyomdászat feltalálójának ötszázados születésnapját. De születésének idejét pontosan tudni nem lehet, csak annyit, hogy 1395—1400 közt született. A városi hatóság 1897-ben ohajtán megülni az ünnepet. A külföldet is meghívják.

Két Medici hamvai. Florenzben a napokban megtalálták az olasz renaissance két neves férfiak Medici Giuliano-nak és Lorenzónak koporsóit a San Lorenzo templomban. A két testvér közül Giulianót 1478 ápr. 26-án vadalák össze a Pazzi-összeesküvés részesei. Az olasz közoktatásügyi miniszter rendelőre a florenzi műemlék-bizottság kutatókat végzett a San Lorenzo templomban, a mely eredményül is járt. A *Sagrestia* Nuovában lévő sírról elmozdították Michelangelo szoborművét (Madonna a gyermek Jézussal) Rafael egy képét, a Montorsoli szent Kozmáját s fölemeltették a sírt födő márványlapot, mire egymás fölött nyugvó két fakoporsó tünt elő. A kisebbik, a felső még elég jó karban volt, s a következő szavak voltak rámozdolvatánál: „Giuliano di Piero di Cosimo d' Medici.” Meglehetősen ép csontváz feküdt benne. A koporsón élis fegyvertől származó két mély bevágás látszott, azoknak a sebeknek nyomai, miket az összeesküvők ütöttek rajta a florenzi dómában. A másik koporsó meglehetősen korhadt volt, ép úgy a benne lévő csontváz, melynek csak koponyája volt ép állapotban s nagyon hasonlított Giulianoéhoz. A két csontvázat egy új koporsóba tették, az esetről fölveve s pergamentre írott jegyzőkönyvvel együtt, azután leolmozták s a muzumba vitték át.

Kényelmes vadászat lehetne nagy vadakra a délafrikai Mashona-földön épült új vasútról. A vadak még nem félnek a vasúttól, ellenkezőleg sokszor megtörténik, hogy oroszlánok jönnek elő a vonaton bögő ókrók hangjára s lesbe állanak.

Dalkeidveló rablók. Garcia híres énekest egykor Mexikó és Veracruz között kirabolták s több mint félmillió forintnyi értéket elvettek tőle. A rablók tudakozódtak a hivatása felől s mikor megmondta hogy énekes, pisztolyokkal kényszerítették, hogy énekeljen nekik. A mint ezt megtette, udvariasan megköszönték neki az élvezetet, de a pénzt nem adták vissza.

Vadállatok ára. Hagenbeck híres állatkörmegkedő újabb jegyzéke szerint a legdrágább állatok jelenleg a viziló és aszraf, darabonként 20—20 ezer márka. Egy indiai tigris ára 10 ezer, egy derék oroszláné 4000, elefánté 5—9000. A párducz ára 600, a fekete párduczé 1200, a jaguáré 600—200, a jeges medvéé 800, a fekete medvéé 400 márka.

A legdrágább zongora a *Vanderbilt Kornélé*, ki azt 30,000 forint költséggel készítette. A hozzátartozó szék 400 forintba került.

Crispi olasz miniszterének a legutóbbi ellenintézt merénylet óta pánuszélinget visel, mely igen finom és könnyű aczélszálból áll, ezenkívül a szív tájékára Nápoly legújabb fegyverkövécésével vastkos, de hajlékony lemezt készítették.

A méhek munkája. A méhek egyszeri útjukban legalább száz löheréből szedik össze a mézet, s minden löherében átlag 60 virágcsésze van egy kis mézrel. Így mézgyűjtő útán naponként 30-at tesznek s így naponként mintegy 180,000 helyről gyűjtik a méz anyagát.

Zongorák és pianókat vásároljunk ott, a hol minden tekintetben nagyvonalú garanciát kapunk. Mint ilyen elsőrendű bevédelésért formást leginkább ajánlhatjuk *Keresztály* mintazongoratermészt Budapest, Váci-kört 21. sz. alatt. (Ipár-udvar).

A „Hapczi”-féle hirdetésre, mely kitűnő szer nátha-ellen, felhívjuk olvasóink figyelmét.

HALALOZÁSOK

Elhunytak a közelebbi napokban: *ZARKA DÉNES*, budapest-józsefvárosi kir. közjegyző, előbb pápai közjegyző, a fővárosi társadalmi körök rokonszenves férfi, 53 éves korában, Budapestben, s holttetését Pápára szállították. — *Dr. THANYI SÁMUEL*, Debreczen város tiszteletbeli főorvosa, honvéd-ezred-orvos, 43 éves korában, Debreczenben. — *Szentkatolnai CSIKI LAJOS* nyug. bányászati igazgató elnök, miniszteri osztálytanácsos, az erdélyi róm. kath. státus igazgató tanácsosa, Kolozsvárt, 83 éves korában. — *MERZE ISTVÁN*, 1848—49-iki honvédszázados, a képviselőház nyugalmazott elnöki tanácsosa, 68 éves, Budapestben. — *FREUND MÓR*, mohácsi nagybirtokos, régi honvéd, 65 éves korában Mohácson. — *GOSZTONYI ÖDÖN*, államvasúti tisztviselő, 36 éves korában, Budapestben. — *SZARKA MÁTYÁS*, 1848—49-iki honvédhadnagy Csongrádon, 64 éves korában. — *BORONKAI ANDOR* vidéki szinész, az országos szinészegylet tagja, 28 éves, Szolnokon. — *KÁLNOKI JENŐ*, szigorló orvos, Kálnoki Henrik és Kálnoki Izor fővárosi hirlapírók öcséje, Budapestben. — *GUNST LAJOS*, a *Granel* Hugó gépgyárának főtisztviselője, 39 éves, Budapestben. — *VÉLI JOZSEF*, 74 éves korában, Abonyban. — *PACZONA JOZSEF*, 73 éves korában, Budapestben. — *DOSTÁL GAUDENCZIUS*, a ferenczrendiek budapesti házának tizenöt év óta grádjánja, a fővárosban köztisztviselő elnök, 67 éves, Virág-Völgyben, hová látogatásra utazott. — *DANILOVIC JÁNOS* olvasó kanonok, zámi apát, hajdudoroghi püspöki külhelynök, 60 éves korában, Ungvárt. — *REITSZAM REZSŐ*, fővárosi adószámveteli számvizsgáló, 63 éves korában.

ÓZV. CSERÉNYI FERENCZ, született oszolai gróf *Kun Rozália*, 90 éves, N.-Váradon. — **ÓZV. CSORBA JOZSEFNÉ**, szül. *Molnár Anna*, 78 éves korában, Szombathelyen. — **KOVÁCSZAY MARGIT**, Kovácszay Zsigmond leánya, 23 éves korában, Tápó-Súlyben. — **HORVÁTH ANNA**, Horváth Kálmán kabai gyógyszerész leánya, Kabán. — **ÓRI JOZSEFNÉ**, szül. *Hoffmann Zsanett*, 34 éves, Budapestben. — **GYÖRFY ANTALNÉ**, szül. *Kovács Krisztina*, élete 58-ik évében Székely-Udvarhelyen.

Melyik lapra fizessünk elő?
Gazdag tartalmánál és nagy terjedelménél fogva a legjobb és aránylag legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS“
Csavolszky Lajos, Kossuth Ferencz, felépítés szerkesztő, főmunkatársa.

Ez a magyar olvasóközösség lapja!

Az „Egyetértés” politikai álláspontját legjobban jellemezte *Kossuth Ferencz*, az „Egyetértés” főmunkatársa, ki a következőleg indokolta meg, hogy miért lépett e lap kötelekébe: „Kötelességem vélek teljesíteni, midőn a közélet hírére lépek hazámban, és atyám hagyományaihoz nevet azt akarom, hogy a toll legyen a közpályán az első fegyverem; és e fegyvert az Egyetértés hasábjain ohajtom használni; azon lap hasábjain, mely megfogta az idő tüspörbáját és elveit, állása, tekintélye egyaránt megtisztulva jötték ki a próbából, mint tűzből a tisztá arany.” Függetlenségi párti, szabadságért és szabadelvű haladásért küzdő volt e lap mindíg.

Ez az irány, valamint hiteles forrásból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposasága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok guadag tárháza tették az „Egyetértés” népszerűvé.

Nem közölhetők: Ugy lesz minden, mint azelőtt. *Pépacsvirág. Búzavirág.* A legenyhébb kritikát sem állják ki. — *Szerelmem Erdőben.* Kit szerettek? Egyik füresebb a másiknál, az utolsó példánál így kezdődik: „Kit szerettek, kit választasz? A szivemre balzsamul, A kiért majd egész szívem. Hő szerelme holtig dúl.” — *Csodás szemeknek tükrőibe.* Nehékes, zavaros, erőltetett. — *Ima.* Sok benne a szó, s kevés a gondolat. — *Nem kérem én.* Mint a fésző rőzsabimbó. *Dal és könyv.* Egyik sem válik be. — *Lilium Martagon.* Allegoria volna, de ezmei tartalma sovány, a festés pedig szintelen benne és fakó. — *Paulának.* Kritikán alul álló győngye kísérlet. — *Réges-régen...* van benne egy kis hangulat; de egyéb nincs. — *Szentencia.* Első strófáját ki kellene javítani; második verszakka már szép. — *Leánykérés. Dal.* Azt első válasz-tottuk. — *Bűcsűzés.* Elég jól átgondolt, s hiszünk, hogy átértett kis vers, de hiányzik belőle az égi szikra, mely a valódi költő munkájából kicsillan. — *Gyermek születésekor.* A közlőknek közé soroztuk. — *Erdek királyja.* Délután. Eljüttem.

„Egyetértés” előfizetési ára:
Egész évre 20 frt —
Fél évre 10 „ —
Negyed évre 5 „ —
Egy hóra 1 „ 80

Szerkesztői mondanivalók.
Háfámhoz. A nyár utolsó mosolya. Szerző nem lelkebül, hanem olvasmányából merítette. Nem vádól mondjuk ezt, mert minden kezdő, még a legteljesedőbb is, utánaösz kezd. csak azért említtük, hogy bajos egy fiatal kezdő tehetsége fölött itél. E pár vers nem válik be, de szerző irhat még jobbakat, s talán jót is.

Virágúr leánya. Öreg honvéd. Gyakorlatlat, önképzéssel, izlésének művelésével a számottevő költők sorába kiférhet fel magát; mert a bekiütő pár vers, a küzdoratlanság dacára, határozott tehetségre mutat.
Mint a sötét. Patak mellett. Emlékkönyvből. Az elsőben a nehékes verselés nem bírja meg az enyélő hangot. A másodikban volna gondolat, de nincs elég világosan kifejezve. Az utolsó izletlenség.
Sir Dagont. Ugy látszik, tévedésből csak a vers elejét küldte be; legalább a hogy ezen az egy lapon végződik, nincs értelme. Annyit azonban így is látunk, hogy szerző a nyelvnek és verselésnek teljesen birtokában van.

Legjobb és leghíresebb pipere hőlgypor: a La VELOUTINE.
Közelgő Képes Bismutttal Vegetiv. CH. FAY, ILLÁSTERESZ, PARIS — 9, rue de la Paix, 9 PARIS

Ch. Fay Veloutine, eredeti minőségben kapható. Vértessi Sándor udvari illattára, Kristóf-tér 8. Budapest.

Ujdonságok
NŐI SZÖRMEÁRUKBAN,
URI VÁROSI BUNDAK
ÉS URI UTAZÓ BUNDAK
dús választékban készleten. Megrendeléseket mérték szerint pontosan és szolidan eszközölnék.
szőmesterek
Epest, Deák Ferencz-utca 19.

Dr. Link-féle zsirlu
esomagokban 10 és 20 kr-jával a legjobb, legkényelmesebb és legolcsóbb mosó- és tisztító-szer,
nem rongja a fehérműt és kellemes friss szagot ad annak.
Kapható minden es szakmába vágó üzletben.
Határozottan Dr. LINK felét tessék kénni.
Főraktár: WACK KERESZTÉLY BUDAPEST.

Legjobb és leghíresebb pipere hőlgypor: a La VELOUTINE.
Közelgő Képes Bismutttal Vegetiv. CH. FAY, ILLÁSTERESZ, PARIS — 9, rue de la Paix, 9 PARIS

Legjobb és leghíresebb pipere hőlgypor: a La VELOUTINE.
Közelgő Képes Bismutttal Vegetiv. CH. FAY, ILLÁSTERESZ, PARIS — 9, rue de la Paix, 9 PARIS

Legjobb és leghíresebb pipere hőlgypor: a La VELOUTINE.
Közelgő Képes Bismutttal Vegetiv. CH. FAY, ILLÁSTERESZ, PARIS — 9, rue de la Paix, 9 PARIS

Nem közölhetők: Ugy lesz minden, mint azelőtt. *Pépacsvirág. Búzavirág.* A legenyhébb kritikát sem állják ki. — *Szerelmem Erdőben.* Kit szerettek? Egyik füresebb a másiknál, az utolsó példánál így kezdődik: „Kit szerettek, kit választasz? A szivemre balzsamul, A kiért majd egész szívem. Hő szerelme holtig dúl.” — *Csodás szemeknek tükrőibe.* Nehékes, zavaros, erőltetett. — *Ima.* Sok benne a szó, s kevés a gondolat. — *Nem kérem én.* Mint a fésző rőzsabimbó. *Dal és könyv.* Egyik sem válik be. — *Lilium Martagon.* Allegoria volna, de ezmei tartalma sovány, a festés pedig szintelen benne és fakó. — *Paulának.* Kritikán alul álló győngye kísérlet. — *Réges-régen...* van benne egy kis hangulat; de egyéb nincs. — *Szentencia.* Első strófáját ki kellene javítani; második verszakka már szép. — *Leánykérés. Dal.* Azt első válasz-tottuk. — *Bűcsűzés.* Elég jól átgondolt, s hiszünk, hogy átértett kis vers, de hiányzik belőle az égi szikra, mely a valódi költő munkájából kicsillan. — *Gyermek születésekor.* A közlőknek közé soroztuk. — *Erdek királyja.* Délután. Eljüttem.

„Egyetértés” előfizetési ára:
Egész évre 20 frt —
Fél évre 10 „ —
Negyed évre 5 „ —
Egy hóra 1 „ 80

Szerkesztői mondanivalók.
Háfámhoz. A nyár utolsó mosolya. Szerző nem lelkebül, hanem olvasmányából merítette. Nem vádól mondjuk ezt, mert minden kezdő, még a legteljesedőbb is, utánaösz kezd. csak azért említtük, hogy bajos egy fiatal kezdő tehetsége fölött itél. E pár vers nem válik be, de szerző irhat még jobbakat, s talán jót is.

Virágúr leánya. Öreg honvéd. Gyakorlatlat, önképzéssel, izlésének művelésével a számottevő költők sorába kiférhet fel magát; mert a bekiütő pár vers, a küzdoratlanság dacára, határozott tehetségre mutat.
Mint a sötét. Patak mellett. Emlékkönyvből. Az elsőben a nehékes verselés nem bírja meg az enyélő hangot. A másodikban volna gondolat, de nincs elég világosan kifejezve. Az utolsó izletlenség.
Sir Dagont. Ugy látszik, tévedésből csak a vers elejét küldte be; legalább a hogy ezen az egy lapon végződik, nincs értelme. Annyit azonban így is látunk, hogy szerző a nyelvnek és verselésnek teljesen birtokában van.

Legjobb és leghíresebb pipere hőlgypor: a La VELOUTINE.
Közelgő Képes Bismutttal Vegetiv. CH. FAY, ILLÁSTERESZ, PARIS — 9, rue de la Paix, 9 PARIS

Ch. Fay Veloutine, eredeti minőségben kapható. Vértessi Sándor udvari illattára, Kristóf-tér 8. Budapest.

Ujdonságok
NŐI SZÖRMEÁRUKBAN,
URI VÁROSI BUNDAK
ÉS URI UTAZÓ BUNDAK
dús választékban készleten. Megrendeléseket mérték szerint pontosan és szolidan eszközölnék.
szőmesterek
Epest, Deák Ferencz-utca 19.

Dr. Link-féle zsirlu
esomagokban 10 és 20 kr-jával a legjobb, legkényelmesebb és legolcsóbb mosó- és tisztító-szer,
nem rongja a fehérműt és kellemes friss szagot ad annak.
Kapható minden es szakmába vágó üzletben.
Határozottan Dr. LINK felét tessék kénni.
Főraktár: WACK KERESZTÉLY BUDAPEST.

Legjobb és leghíresebb pipere hőlgypor: a La VELOUTINE.
Közelgő Képes Bismutttal Vegetiv. CH. FAY, ILLÁSTERESZ, PARIS — 9, rue de la Paix, 9 PARIS

Legjobb és leghíresebb pipere hőlgypor: a La VELOUTINE.
Közelgő Képes Bismutttal Vegetiv. CH. FAY, ILLÁSTERESZ, PARIS — 9, rue de la Paix, 9 PARIS

„Egyetértés” előfizetési ára:
Egész évre 20 frt —
Fél évre 10 „ —
Negyed évre 5 „ —
Egy hóra 1 „ 80

Szerkesztői mondanivalók.
Háfámhoz. A nyár utolsó mosolya. Szerző nem lelkebül, hanem olvasmányából merítette. Nem vádól mondjuk ezt, mert minden kezdő, még a legteljesedőbb is, utánaösz kezd. csak azért említtük, hogy bajos egy fiatal kezdő tehetsége fölött itél. E pár vers nem válik be, de szerző irhat még jobbakat, s talán jót is.

Virágúr leánya. Öreg honvéd. Gyakorlatlat, önképzéssel, izlésének művelésével a számottevő költők sorába kiférhet fel magát; mert a bekiütő pár vers, a küzdoratlanság dacára, határozott tehetségre mutat.
Mint a sötét. Patak mellett. Emlékkönyvből. Az elsőben a nehékes verselés nem bírja meg az enyélő hangot. A másodikban volna gondolat, de nincs elég világosan kifejezve. Az utolsó izletlenség.
Sir Dagont. Ugy látszik, tévedésből csak a vers elejét küldte be; legalább a hogy ezen az egy lapon végződik, nincs értelme. Annyit azonban így is látunk, hogy szerző a nyelvnek és verselésnek teljesen birtokában van.

Legjobb és leghíresebb pipere hőlgypor: a La VELOUTINE.
Közelgő Képes Bismutttal Vegetiv. CH. FAY, ILLÁSTERESZ, PARIS — 9, rue de la Paix, 9 PARIS

Ch. Fay Veloutine, eredeti minőségben kapható. Vértessi Sándor udvari illattára, Kristóf-tér 8. Budapest.

Ujdonságok
NŐI SZÖRMEÁRUKBAN,
URI VÁROSI BUNDAK
ÉS URI UTAZÓ BUNDAK
dús választékban készleten. Megrendeléseket mérték szerint pontosan és szolidan eszközölnék.
szőmesterek
Epest, Deák Ferencz-utca 19.

Dr. Link-féle zsirlu
esomagokban 10 és 20 kr-jával a legjobb, legkényelmesebb és legolcsóbb mosó- és tisztító-szer,
nem rongja a fehérműt és kellemes friss szagot ad annak.
Kapható minden es szakmába vágó üzletben.
Határozottan Dr. LINK felét tessék kénni.
Főraktár: WACK KERESZTÉLY BUDAPEST.

Legjobb és leghíresebb pipere hőlgypor: a La VELOUTINE.
Közelgő Képes Bismutttal Vegetiv. CH. FAY, ILLÁSTERESZ, PARIS — 9, rue de la Paix, 9 PARIS

Legjobb és leghíresebb pipere hőlgypor: a La VELOUTINE.
Közelgő Képes Bismutttal Vegetiv. CH. FAY, ILLÁSTERESZ, PARIS — 9, rue de la Paix, 9 PARIS

Legjobb és leghíresebb pipere hőlgypor: a La VELOUTINE.
Közelgő Képes Bismutttal Vegetiv. CH. FAY, ILLÁSTERESZ, PARIS — 9, rue de la Paix, 9 PARIS

BUDAPESTI CZÉGEK.

Jury-tag és több kiállításon kitüntetve.
BUCHHALTER-féle
 első magyar mű- és vegytisztító intézet
 Budapest, Ferencz-körút 20. sz.
 Férfi- és női ruhák, csipkék, függönyök, szőnyegek és minden e szakba vágó czikket a legutányosabban tisztítanak.
 Posta ertesítés után a ruháért házhoz küldünk: cs. r. sz. a külföldiek.

Fényképészeti készüléteket
 művelők számára, legújabb uti-távcsöveket a tirage rapid, kintinó szemüvegeket megvizsgált maximal-lázhőmérőket, Aneroïd (légsúlymérőket) szabadalmazott rajzeszközöket ajánl
CALDERONI ÉS TARSA.

FÖLDVÁRY IMRE
 férfidivat- és fehérnemű-raktára.
BUDAPEST,
 IV., Koronaherceg-utca 11. sz., a főposta mellett és VII., Kerepesi-út 9. a Fannonia mellett.
 Saját szabászat. — Telefon. — Arjegyzék bérmentve.
 Czárgem össze nem tévesztendő: Földváry J. (Jakab) czéggel.

Tudósított
 Képzés
 Gyermek- és ifjúkorra
 ajánl
 és
 elhelyez

Gerson Anna asszony
BUDAPEST,
 Andrássy-út 21.
 (félemelet).

A „Budapesti Czím és Lakjegyzék“ legközelebb sajtóba kerül. Lakás- és üzletválasztásokra vonatkozó oly tudósítások, melyek még a kinyomatás napjáig a szerkesztőségbe (IV., Egyetem-utca 4.) érkeznek, díjmentesen vétetnek fel. A hirdetésekért, külön beiktatásokért és közleményekért járó díj minden nyereszkesedés kizárásával a lehető legcsekélyebbre van szabva.
 E művel kapcsolatos megrendelési s egyéb úrlapok a t. érdeklődőknek kiadók hivatalunkban bármikor kiszolgáltatnak, kívánatra postán is megküldetnek.

A Magyar Asphalt
 részvény-társaság
 Budapest, Andrássy-út 30
 elvállalja jótállás mellett legolcsóbban
 asphalt-burkolatok fektetését és
nedves lakások, pinczék, stb. gyökere szárazzátételét.
 Telefon.

Hazai ipar.

LÉDECZY SANDOR
 zongora- és p. aino gyára
 Kossuth Lajos-utca 5. sz.
 Gyár: Dandár-utca 26. sz.

LATZKOYITS A.
BUDAPEST,
 IV. kerület, Váci-utca 22. szám.
 Cs. és kir. szabadalmazott fehérnemű-gyáros ajánlja
uri divat- és fehérnemű-ujdonságait.

Eisenschiml és Wachtl
 Budapest, Váci utca 12
 Gyár: Bécs, Kaiserstrasse 62.
 Legnagyobb raktár mindennemű fényképészeti gépek és készülékekkel.
 Alapítva 1856. — Többször kitüntetve.
 Arjegyzékek ingyen és bérmentve.
 Új! A fotografálás elemei. Ára 2 frt.

1757/95.

AJÁNLAT.

A közös hadügyminiszterium a mellékelt jegyzékben felsorolt tárgyak szállítását nyilvános árlejtés útján szándékozik biztosítani, mi végből a vállalkozni kívánók ezennel írásbeli ajánlatok tételére hivatnak fel. Az ajánlattevők által a következők tartandók szem előtt.

I. Csak is oly osztrák vagy magyar állampolgárok ajánlatai vétetnek figyelembe, kiknek szállító képessége és megbízhatósága minden kétségen felül áll. Azon czégek azonban, melyek a hadsereg részére szállító konzorciumnak tagjai, ezen árlejtés alkalmával egyáltalában nem vétetnek figyelembe. A szállítandó tárgyakat okvetlenül belföldön, és belföldi anyagból kell előállítani.

A magyar korona országaiból pályázó pályanyertes vállalkozó a szállítandó czikkeket és a hozzájuk szükséges anyagokat, a mennyiben ez egyáltalán lehetséges, a magyar korona országaiban tartozik előállítani, illetve előállíttatni.

II. Azon ajánlattevők, kik a közös hadügyminiszterium előtt, korábbi szállítások révén még nem ismeretesek, megbízhatóságukat és szállítóképeségüket bizonyítványokkal tartoznak igazolni.

Ily bizonyítványok kiállítására hivatva vannak:

1. A kereskedelmi czégjegyzékbe bevezetett czégeknek nézve azon kereskedelmi és iparkamara, melynek területén az ajánlattevő czég telepe van.

2. Azon ajánlattevőkre nézve, kiknek czége törvényszékieleg bejegyezve nincsen, azon első foku közigazgatási hatóság, melynek területén az ajánlattevő lakhelye van.

Ezen bizonyítványok a kiállításukra hivatott közegek által a feleknek nem adatnak ki, hanem közvetlenül a közös hadügyminiszteriumhoz küldetnek meg. A pályázóknak tehát ily nemű okmány kiállítása iránt az illetékes kereskedelmi és iparkamarához (I. foku közigazgatási hatósághoz) idejekorán kérvényt kell benyújtaniok, melyben:

1. a vezeték és keresztnév (a czég névszerinti megjelölése),
2. az üzlet és lakhely,
3. a versenytárgyalás megtartására hivatott katonai hatóság (jelen esetben a közös hadügyminiszterium),
4. a versenytárgyalás napja,
5. a szállítandó tárgyak és azok összege pontosan kiteendő.

A végzés, melyet a vállalkozó e folyamodványra kap, az ajánlatához melléklendő.

III. Az ajánlat csak is a mellékelt jegyzékben megnevezett czikkekre szorítkozhatik, és akár az egyes tárgyak össz mennyisége, akár azok egy tetszés szerinti részére szólhat.

IV. Az összes tárgyak a brünni, budapesti, gráci és kaiserverbersdorfi ruhatárakban megtekinthető, lepecsételt minták szerint szállítandók, melyeknek minősége a megkövetelt minőség minimumának tekintendő.

Oly czikkek, melyekből többféle méret van megállapítva, és melyekre nézve a szükséges mellékelt jegyzékben nincs az egyes nagysági osztályok szerint feltüntetve, a nagysági osztályok előirt százalék arányában szállítandók. A kötött-szövött pamutszövetből készült alsó nadrágok szállítására ajánlatot tevők oly nadrágokról két nagysági osztályban tartoznak az ajánlat mintáikat bemutatni.

Az első nagysági osztálybelieknek 112 cm. a második nagysági osztálybelieknek 104 cm. hosszúsággal kell birniok. A minták szállításánál az ajánlattevő neve és a szállítmány czélja olvashatóan kiirandó. Vállalkozók a mintáknak (a kötött-szövött pamut

nadrágok kivételével) az ár megfizetése mellett leendő kiszolgáltatása iránt az említett és megfelelően utasított ruhatárakhoz fordulhatnak. A vállalkozók által ezen mintákért fizetendő árban a közvetlen beszerzési költségen felül 15% kezelési költség is befoglalatik.

V. A szállítás legkésőbb 1896. évi szeptember hó végéig négy egyenlő részletben akként teljesítendő, hogy a megrendelt mennyiség egy-egy negyed-része 1896. évi márczius, május, július és szeptember hó végeig lesz beszállítandó. A közös hadügyminiszterium kifejezetten fentartja magának azon jogot, hogy a felajánlott szállítási mennyiséget esetleg leszállítsa, vagy esetleg felével felemelje.

Ílyen többi rendelés az 1896. év folyamán is bármikor történetik. Ez utóbbi esetben a szállító köteles a több szükségletet a megrendeléstől számítandó négy hónap alatt szállítani és erre nézve ugyanazon árak és szerződési feltételek érvényesek, mint az eredeti megrendelésre nézve.

VI. Az ajánlatban, mely a jelen hirdetményhez csatolt minta szerint szerkesztendő, pontosan és érthetően kell kitenni azon ruharaktár nevét, melybe a vállalkozó a beszállítást eszközölni kívánja, az ajánlott czikkek mennyiségét és megnevezését, minden egyes czikknek számokkal és szóval kifejezett árát és a szállítási határidőt. Ha a hadügyi kormány az ajánlattevőnek a beszállítás helyére vonatkozó kívánságát a szállítás odaitélése alkalmával nem teljesítheti, ajánlattevő a szállítást más vagy esetleg több ruha-kezelési intézetbe saját veszélyére és költségére tartozik eszközölni.

A szállítóknak egyébként megengedtetik, hogy a tárgyakat az üzlethelyiségükhöz legközelebb eső ruhatárban megvizsgáltathassa és azután adott esetben saját veszélyére és költségére a többi ruha-kezelési intézetbe küldhesse. A ruharaktárakhoz címzett azon vasuti teherszállítmányokra nézve, melyek kifogástalan megvizsgáltság után a katonai kincstár tulajdonába mentek át, szállítóknak visszatérítés útján a katonai díj szabás kedvezménye van biztosítva. E czélból a ruharaktár az illető szállítólevélen igazolja a szállítóknak, hogy szállítmánya katonai kincstár tulajdonába ment át.

VII. Ha több vállalkozó együttesen pályázik, az ajánlatban határozottan kiteendő:

1. hogy a szállítási feltétel pontos betartásáért egyetemlegesen szavatosságot vállalnak és,
2. hogy ki van felhatalmazva nevükben ezen szállítási ügyletnél s közös hadügyminiszteriummal érintkezni. Ily közös ajánlat az összes vállalkozók által állásuk és lakhelyük megnevezése mellett, vezeték és keresztnévükkel aláírandó.

VIII. Az ajánlat biztosítására az ajánlott czikkek után követelt árak értékének 5%-a azaz ötszázaléka bánatpénz fejében a hadtestparancsnokságok székhelyén levő valamely katonai pénztárnál (fizetési helynél) leteendő.

A bánatpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban fizethető le.

IX. A bánatpénz lefizetése az összeg és minőségének (készpénz, értékpapír) megnevezése mellett az ajánlatban felemlítendő.

CZÍPŐÁRUKAT
 bécsi, párisi, londoni gyártmányokat
 ajánl

Buchwald Elek
 6 cs. és kir. fősége Klottlód főhercegnő udvari szállítója.
 Budapest, Koronaherceg-utca 8. sz.
 Mérték utáni megrendelések pontosan teljesítetnek.

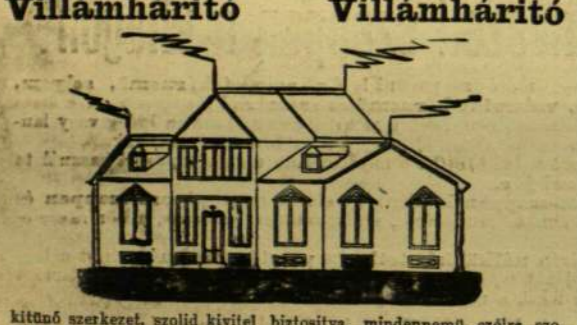

HÖRVATH ISTVÁN
 HANGSZERKÉSZÍTŐ
 Saját gyártmányú pedálos szimbalom, hegedű, harmonika, fuvola stb. hangszerekről arjegyzéket küldök. Szimbalom-iskola, írta Kullifai J. zsebkönyv, ára 3.50. Tiltók-iskola 1 frt. Szimbalomok folyóirata minden hónapban 3-szor jelenik meg kiadásban, előfizetés egy évre 4.80. Hörvath István, 6 cs. és kir. fősége József kör. udvari szállítója, Budapest Erzsébet-körút 2. és Kerepesi-út 46.

Feltűnő és nélkülözhetetlen ujdonság!
 Tökéletes hálószobák
 teljesen polokamentes ágyakkal!!
 Európa összes államaiban szabadalmazva.

Fénytelen és fényezett kiállításban. Angol, ó-német, renaissance és barokk stílusban, a legegyszerűbbtől a legfényűzőbb kiállításig. Sokkal olcsóbban, mint bármely butoraktárban. Kiválóan pontos, szorgalmas és izéles munka. A tartósság tekintetében teljes jótállást vállalunk. Műhelyek, raktár és iroda:
 Damjanich-utca 21., lóvasuti állomás.
 Szabadalom-tulajdonosok **Steiner és Bodács.** Asztalos-
 ipar.
 Alkalmos ügynökök fölvételnek.

Villámhárító Villámhárító

Kitűnő szerkesztés, szolid kivétel biztosítva, mindennemű czégre szegő távbeszélő és telefonon, valamint villanyvilágítás-be-
 rendezéseket és erőátviteli munkákat olcsón eszközöl
DECKERT és HOMOLKA
 Gyár: Isabella-utca 88. BUDAPEST, V., Dorottya-utca 8.
 Raktár:
 Prospektusok, költségvetéseket és képes katalógusokat ingyen.

A „Franklin-Társulat“ kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban kapható:

KAIN.
 MYSTERIUM
 Írta **LORD BYRON.**
 Fordította **GYORI ILONA.**

A Kisfaludy-társaság Lukács Krisztina pályázataán megdíjazott műfordítás.
 Kiadja a Kisfaludy-társaság.
 Ára füzve 1 frt.
 Vászonkötésben 1 frt 60 kr.

Hapezi!
 Nátha elleni szer!

 Ára 25 kr. A vídék számára bérmentesen, az ország összes beiktatása után 50 kr. Főraktár Török József utca, Budapest Király-utca, valamint minden gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben.

Fióküzlet: Debreczenben. **KUNZ JÓZSEF és TSA** Fióküzlet: Nagyváradon.

m. kir. szab. nagykereskedők **BUDAPEST V., Deák- és Erzsébet tér sarkán,**
 ajánlják az őszi idény beálltával
 dúsan felszerelt szőnyegárú-raktárukat.

Különlegességek legjobb minőségű bel- és külföldi Tapestry-, Brüssel- és nyírott szőnyegeken. Minden nagyságban, egy darabban vagy méterenként.
Divatos Stambul, Smyrna és Persan eszokozott szőnyegek, négyzetméterje 7 frt 50 krtól 9 frt, 10 frt 50 krtól 12 frt 50 krtól 15 forintig és feljebb.
Valódi keleti Takarók szőnyegek, gyönyörű színekben és mintázatban, gazdag választékban; diván-terítőkre alkalmas nagyságokban is. egyes asztal- és ágyterítő, leszállított árakban. Flanell- és uti takarók, ablakvédők és lópkórczok dús választékban.
Szőnyegmaradékok ágyelőknek alkalmazhatók, fél árban; kéndén minőségben és nagyságban.

Meglepo oleso Prima Axminster szalonszőnyegek, 140/200 cm. 12 frt, 200/300 cm. 30 frt, 270/340 cm. 42 frt, 330/440 cm. 70 frt, mely árak az eddigiekhez képest ca. 40%-kal olcsóbbak.
Függönyök, fehér vagy színes csipke-függöny és vitrage, ugymint mintázott szövet-függöny és portiere.
Butor-crepe, Egyes ablakokra kiválóan olcsó árban.
Dús választéku méterje 60 krtól feljebb és mindenféle butorkelme és plüs, egyszerű, finom és legfinomabb kivitelben. Maradékok áron alul!
 Kokosz-, Manilla- és Jute futószőnyeg, lábtörők, Linoleum és Angora bőrök stb., stb.

Kunz József és Társa cs. és kir. udv. szállítók
 Budapest, V., Deák- és Erzsébet tér sarkán.

Hirdetések elfogadtatnak a kiadóhivatalban
 Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.

...osan ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalulag ki-
 borozesz-készítményem — kelendőségénél fogva — sok
 lépén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy
 meggyőztem módosítom s arra két nyomtatban saját há-
 lakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszerűsmin-
 védjegyként a budapesti iparkamaránál.
SZORSZESZ
 általános ismert kitűnő házszer; különösen a bedőrzés-
 gyűrő-gyógyomónál (masszage) igen jó hatású. Ajánlható egyszerű-
 smind fogtisztító szerül is, a mennyiben a fogak fényét elősegíti,
 a foghúst erősíti és a száj tisztá, szagtalan it nyer a szesz elpá-
 rolgása után, ugyszintén fejmosásra és a hajjének erősítésére, a
 fejkörpa képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.
 Egy nagy üveg ára 90 kr., egy kisebb üveg ára 45 kr.
BRÁZAY KÁLMÁN
 Budapest, IV. ker., Muzeum-körút 23. szám.

Felhívás előfizetésre.

Kérjük olvasóinkat, a kiknek előfizetésük e hó végén lejár, s a humornak mindazon barátjait, a kik lapunk előfizetői közé óhajtanak lépni, az előfizetés összegének mielőbb való beküldésére, nehogy a késedelem a lap gyors szétküldésének útját állja.

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA:

október—december végeig ... 2 ft.

Az előző évfolyamokból is áll még néhány teljes példány rendelkezésünkre, melyet előfizetőink 4—4 forintért rendelhetnek meg.

Az Urantórium kiadóhivatala.

Hirdetések elfogadtatnak a kiadóhivatalban, Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA
 fotószínházhoz való műintézet
 Budapest,
 VII. Erzsébet-utca 13.
 KÉSZIT
 mindenféle nyomtatványhoz szükséges
CLICHÉKET
 Chemigrafia, chromotypia,
 photo-automatotypia,
 FÉMETSZETEK stb. után.
 Tervezők, tervezetek, alaprajzok
 fotószínházhoz való
 legújabb és legelőkelőbb szerkesztésnek
 mindenki megrendelésre postán
 és fulánosan eszközöltek.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtárban kapható:

AZ ÁRPÁDOK TÖRTÉNETE.

IRTA

SEBESTYÉN GYULA.

Ára füzve 1 ft 50 kr.

Ára füzve 1 ft 50 kr.

Tartalom: Előszó. — A pogány magyarság kora. Az ősbazától az új hazáig. — A pogány hőskor mondavilága. — A pogány magyarok műveltsége. — A magyar ker. egyház és királyság megalapítása. Gejza fejedelem, az úttörő. — István diadalra juttatja a kereszténységet és királyságot. — István király egyházi és állami intézkedései. — Imre királyi és Gellért püspök. — István király utolsó évei és halála. — A magyar királyság küzdelme a nyugati és keleti császársággal. — III. Henrik császár támadásai hazánk ellen. — I. Béla és családja elhárítja a német támadások veszedelmét. — Szent László király. — Kálmán király. — Küzdelem a görög császársággal. — III. Béla király. — A magyar királyi sereg hősi korának mondavilága. — Az arany bulla és az utolsó Árpádok. II. Endre király és az arany bulla. — IV. Béla és a mongol vész. — Az utolsó Árpádok. — Az Árpádok öröksége.

A MAGYAR PÉNZÜGYI JOG KÉZIKÖNYVE.

Folytonos vonatkozással a magyar államháztartásnak a legújabb időig terjedő tényleges eredményeire.

Irta: **Dr. MARISKA VILMOS**

budapesti egyetemi ny. r. tanár.

Hatodik, teljesen átdolgozott kiadás.

Ára füzve 6 ft 50 kr.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtárban kapható:

Orvosi tanácsadó

VAROSON ÉS FALUN.

Szerkeszti

dr. Lengyel Dániel

Második javított és bővített átdolgozott kiadás.

Ára kötve 1 ft 50 kr.

WEINWURM ANTAL
 fényképész első magyarországi chemigraphiai műintézele
 Budapest, IV., Károly-utca 3.,
 készít mindenféle czinkedezésű dűczet, autotypia, phototypia, chemigraphia és chromotypia után. Alaprajzok, térképek, hálózatok fotolitográfiai úton a legújabb nyosabban sokszorosíthatnak.
 Külön berendezés házonkívül való fénykép felvételekre.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtárban kapható:

Gazdasági jogisme

a gazdasági tanintézetek növendékei és a mezői gazdák szükségletéhez alkalmazva.

Irta

Dr. HALLER KÁROLY

kir. egyet. ny. r. tanár és a kolozs-monostori kir. gazdasági tanintézetben a gazd. jogisme tanára.

Harmadik teljesen átdolgozott kiadás.

Ára füzve 1 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtárban kapható:

Legelőkelőbb népszerű kiadás!

VÖRÖSMARTY MIHÁLY ÖSSZES KÖLTEMÉNYEI.

Sajtó alá rendezte

GYULAI PÁL.

Két kötet.

Ára díszes vászonkötésben 5 ft.

A főváros legszebb látványossága (az Andrássy-út végén)

Feszty Árpád óriási körképe:

a magyarok bejövetele.

Ez a kép három évig készült, s a magyar festőművészet legnagyobb alkotása. Egy 1800 cm² méretű és czéna szőtt vásznon s a hozzá épített kör-alaku palotában a magyaroknak a volózi völgybe való beérkezését tünteti fel.

A kép szembetűnő részei:

1. Árpád és a vezérek.
 2. A harc s a szláv had maradvékával.
 3. Latorcz és a fogoly szlávok.
 4. A fejedelem-asszony és a magyar nők bevonulása az ökrös szekereken. Előttük a pogány oltár a rajta haldokló szláv pappal. — 5. A nőrablás.
 6. A pogány magyarok fehérülő-áldozata. A táltos, a kádár, táncos leányok, bonczok, igriczek és dobosok csoportja.
 7. Sátorverő magyarság.
- A háttérben a beregi rónaság, Lovácska, a munkácsi várhegy, a Latorcz-folyó, az Istenhegy, Pálhegy, Szarkahegy stb. mérőföldkre terjedő messzeségben látható.

Látható délelőtti 9 órától esti 6 óráig. Este villamvilágításnál.

Belépő díj 50 krajczár.

VASÁRNAPI UJSÁG

44. SZÁM. 1895.

BUDAPEST, NOVEMBER 3

42. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG (egész évre 12 ft félévre — 6 •) POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt

Csepén a VASÁRNAPI UJSÁG (egész évre 8 ft félévre — 4 •)

Csepén a POLITIKAI UJDONSÁGOK (egész évre 5 ft félévre — 2.50)

Külföldi előfizetésekre a postai megfizetéses vitélyi is csatlakoztatható

AZ ERDÉLYI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET THEOLOGIAI FAKULTÁSA.

Őfelsége a király 1895 szept. 12-én Kolozsvárt a tudományoknak három új csarnokát látogatta meg. Megtekintette a nevét viselő tudomány-egyetem középponti épületének most elkészült keleti szárnyát; továbbá az azzal szemben levő Kalazantimot, melyet theologusai és tanárjelöltjei számára a hazafias kegyes-tanítórend 1894 szeptemberében teljes csendben nyitott meg; s az erdélyi ev. ref. egyházkerület theologiai fakultását, mely a jelen iskolai év elején kezdett működni.

Ez a két intézet teljesen független főiskola ugyan, annyiban azonban kapcsolatban áll az egyetemmel, hogy ennek előadásait amonnan 25, eminnen 68 papnövendék és tanárjelölt látogatja. E szerint az egyetem hallgatóinak száma, mely a megnyitás évében (1872-ben) 234 volt, 700-nál többre emelkedett, vagyis 23 év alatt megháromszorozódott. Báró Eötvös József már alapításának előmunkálatai közt fölvetette azt a tervét, hogy akár tisztán protestáns, akár párhuzamos katolikus és protestáns theologiai fakultás szervezésével ötre emelje a kolozsvári egyetem karainak számát; ez utóbbinak alapföltételei immár megvannak Kolozsvárt, s így e két új főiskola megnyitja nemcsak a felekezeteket, hanem a hazát és a tudományos világot általában véve is érdekli.

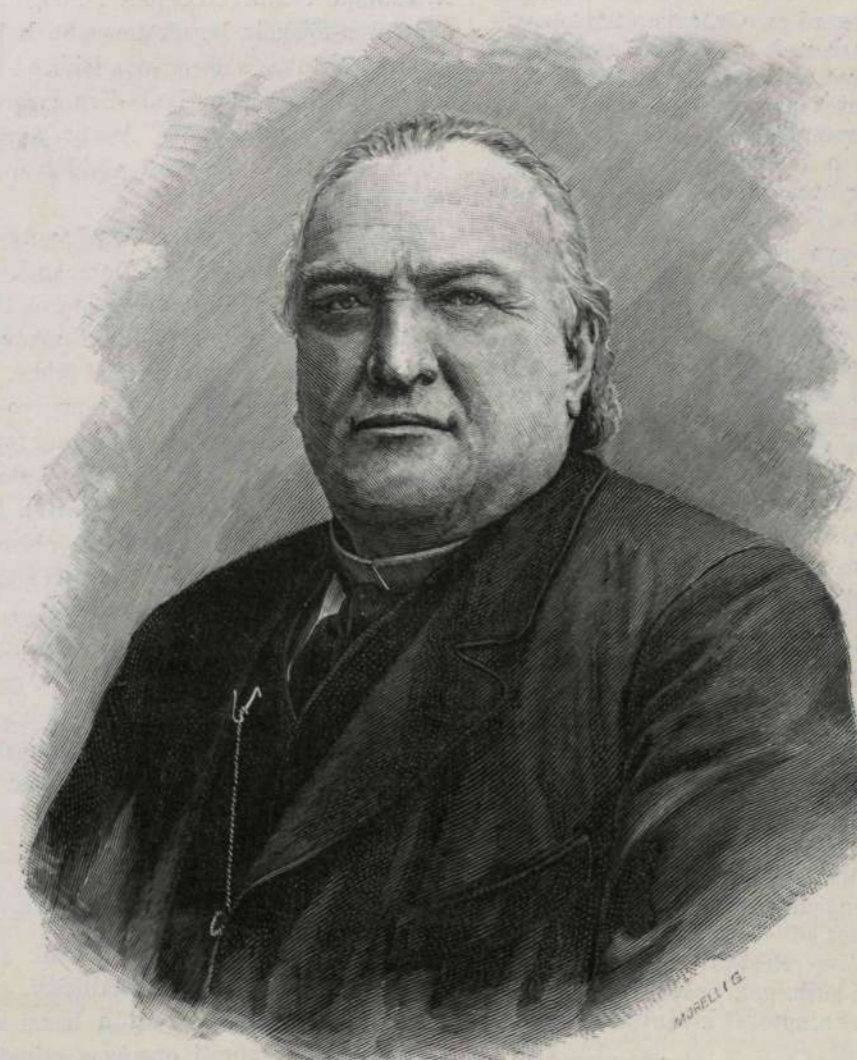
November 3-án, a magyarországi egyetemes ref. egyház konventjének Kolozsvárt való ülésezése második napján, az alapító egyházkerület ünnepiesen kívánja felavatni imént megnyitott intézetét, melynek már is egész története van.

Bethlen Gábor 1629. szept. 1. és 2-án alapított főiskolájának, a gyulafehérvári (most nagyenyedi) kollégiumnak is feladatai közé tartozott a protestáns papjelöltek képzése. A kollégium azonban 1658-ban a szomorú politikai állapot következtében teljesen feloszlott, tanulói Apáczai Csery Jánossal már előbb Kolozsvárra vonultak, s Apáczai 1658 végén hiában nyújtott be tervet Barcsay Ákos fejedelemnek a magyar nemzetben immár az akadémia felállításának módja és formája felül. Apáfy Mihály, a tudomány szerető fejedelem maga is kedvetlenül látta, hogy «a háború és alkalmatlan állapotok miatt» nem viselhet kellő gondot a kolozsvári kollégiumra s azért a Bethlen-kollégiumot sem egyesítette vele, hanem, mint «mostan legalkalmasabb helyre», Enyedre telepítette, hol ma is működik. Ekként ha azt tanította is Apáczai, hogy «a külföldi egyetemek gyámsága alatt élni

a nemzeti becsület ellen van», a protestáns papjelölteknek mégis külföldre kellett keressük felsőbb kiképezetéseket.

A fejedelem bukása után majdnem csak egy század múlva jöhetett arra a gondolatra Csernátony W. Péter ref. püspök, hogy egy erdélyi protestáns egyetem felállítását iránt mozgalmat indítson. Kolozsvárt 1774-ben Mária-Terézia alapított is egyetemet, de felekezeti jellegű theol. tanítószékéről mindössze két évfolyamban nyert tudományt beérniök. Így azután ha egyesek kívántak és a XVI—XVII. század nagyjaira emlékeztettek is, a papság általános és átlagos műveltségének színvonala kétségkívül süllyedt.

1847-ben tehát a négy főiskola theol. tanárai (Bodola Sámuel, Salamon József, Török János és Kis Ferencz) arra kérték az erdélyi ref. egyház főtanácsát, hogy a különböző főiskolákon működő tanítószékek egybevonásával s a nagyenyedi főiskola pénztárának felhasználásával középponti theologicum seminariumot állítson fel; Szász Károly nagyenyedi tanár pedig, a tanítás szabadságának elvéből indulván ki, azt sürgette, hogy, a mint Enyeden tényleg már gyakorolták is, ne kényszerítsék a gymnasiumot végzett ifjakat minden felsőbb tantárgy hallgatására, hanem szabad választást engedjenek nekik a hittani, jogi és természettudosi pályák között. Az egyházi főtanács 1847 július 16-án elvben maga is helyeselte, hogy valamelyik főiskolánál összpontosítsák a felsőbb tudományok tanítását s így egy háromkarú protestáns akadémia

Fénykép után metszette Morelli Gusztáv tanár. SZÁSZ DOMOKOS, AZ ERDÉLYI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET PÜSPÖKE.